

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина сорок шоста

Стенограма пленарного засідання
19 серпня 2026 року

Київ 2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина сорок шоста

*Стенограма пленарного засідання
19 серпня 2026 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 19 серпня 2026 року)

Частина сорок шоста

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...7
Заява депутатських груп «Довіра» і «Відновлення України»	...17
Голосування пропозиції про запрошення заступника Керівника Офісу Президента Мудрої І.Р. на пленарне засідання Верховної Ради України 20 серпня 2026 року для надання інформації	...19
Прийняття в першому читанні за основу з урахуванням пропозицій, викладених у висновку головного комітету, та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Митного кодексу України	...19
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо використання права земельного сервітуту для військових потреб»	...20
Прийняття в першому читанні за основу з урахуванням пропозицій, викладених у висновку головного комітету, та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедур державного управління у галузі культури та культурної спадщини»	...20

Прийняття в першому читанні за основу проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану на міжміських і приміських автобусних маршрутах загального користування, організація яких покладається на органи державної влади»	...21
Прийняття Закону України «Про акціонерне товариство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат»	...21
Прийняття в першому читанні за основу проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вжиття заходів із забезпечення безпеки громадян в умовах особливого періоду»	...28
Внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права військовослужбовців, ветеранів та військовополонених, яких звільнено з полону, на належну медичну допомогу, реабілітацію, протезування	...33
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права військовослужбовців, ветеранів та військовополонених, яких звільнено з полону, на належну медичну допомогу, реабілітацію, протезування» та негайного направлення його на підпис Президентові України	...37
Голосування пропозиції про запрошення голови Державної служби фінансового моніторингу України Проніна Ф.Є. на пленарне засідання Верховної Ради України 20 серпня 2026 року для надання інформації	...38
Заява депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» і депутатської групи «Партія «За майбутнє»	...38

Внесення змін до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» щодо формування комплексної державної підтримки та підвищення соціальних гарантій для сімей з особами з інвалідністю	...39
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про призначення Сибіги А.І. на посаду Міністра закордонних справ України»	...45
Складення присяги міністром закордонних справ України Сибігою А.І.	...57
Заява депутатських фракцій політичної партії «Голос» та політичної партії «Європейська солідарність»	...57
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про призначення Хмари Є.Л. на посаду Міністра оборони України»	...60
Складення присяги міністром оборони України Хмарою Є.Л.	...72
Прийняття рішення про запрошення Голови Національного банку України Пишного А.Г. на пленарне засідання Верховної Ради України 20 серпня 2026 року для надання інформації	...72
Голосування пропозиції про запрошення міністра фінансів України Марченка С.М. на пленарне засідання Верховної Ради України 20 серпня 2026 року для надання інформації	...72
Відхилення проєктів постанов Верховної Ради України:	
«Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Жупанина А.В.»	...73
«Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Шипайла О.І.»	...73

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
19 серпня 2026 року, 10 година 13 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, засідання комітету завершилося, юридично ми маємо право розпочинати.

Доброго ранку, шановні народні депутати! Переходимо до роботи. Нагадую, що здійснюється пряма трансляція нашого засідання.

Слава Україні! Шановні народні депутати! Відповідно до Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Ростислава Миколайовича Павленка, фракція «Європейська солідарність», який відзначає ювілей – 50 років, та Сергія Володимировича Дунаєва, група «Платформа за життя та мир». Давайте привітаємо наших колег, побажаємо їм міцного здоров'я, наснаги та нових професійних здобутків *(Оплески)*.

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати нашу роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, триває 1638-й день героїчної боротьби українського народу проти повномасштабної збройної агресії російської федерації. Висловлюємо глибоку вдячність нашим героїчним Силам безпеки і оборони України за мужність, відвагу, стійкість і самовідданість у захисті країни. Подвиги наших захисників і захисниць навічно вписані в історію Української держави та завжди будуть нагадувати нашим нащадкам, якою високою ціною здобуваються свобода, незалежність і право України на власне європейське майбутнє.

Схилімо голови та вшануємо хвилиною мовчання світлу пам'ять героїв, які загинули, захищаючи Україну, а також усіх мирних громадян, чиє життя обірвала російська агресія. Глибока шана кожному, вічна і світла пам'ять усім загиблим!

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України та рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів України.

Прошу народних депутатів записатися на виступи. Колеги, записуємося на виступи.

Слово надається народному депутату Мельніку Сергію Васильовичу, фракція «Слуга народу».

МЕЛЬНІК С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Борзовій Ірині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Борзова. Будь ласка.

БОРЗОВА І.Н., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, шановні українці та українки! Шановні колеги, прошу вас на цьому тижні проголосувати за законопроект [№ 14191](#), віддати свій голос та підтримати родини, які виховують дітей з інвалідністю, підтримати соціальні послуги та соціальну допомогу для дітей з інвалідністю. Ми маємо зробити все, щоб цей законопроект став законом, щоб ми могли передбачити кошти у державному бюджеті і з 1 січня 2027 року виплати на дітей з інвалідністю збільшилися. Адже на 3 тисячі гривень, 2 тисячі 25 гривень неможливо пролікувати дитину з інвалідністю, неможливо її реабілітовувати, неможливо навчати, неможливо просто прогодувати.

Дуже важливо говорити і про соціальні послуги, які мають отримувати родини, які виховують дітей з інвалідністю. Про них всі багато говорять, але, на жаль, вони не працюють. Ми бачимо соціальні послуги на паперах, у соціальних мережах, а в реальності родина їх не отримує. Потрібно, щоб для таких родин працювали базові послуги: послуга денного догляду, супроводу під час інклюзивного навчання, вкрай необхідна послуга раннього втручання, послуга тимчасового перепочинку для мами, адже дуже часто, що саме мама особисто цілодобово займається вихованням дитини з інвалідністю і не може працювати, не має часу на відпочинок.

Ми маємо розвивати інклюзивну та спеціальну освіту, вирішувати ті проблеми, які сьогодні є у родин, які виховують дітей з інвалідністю. Начебто кожна школа має відкрити інклюзивний клас, але сьогодні з цим також є проблеми, тому що школа не може знайти асистента вчителя для інклюзивного класу, бо заробітна плата є вкрай низькою – 10–12 тисяч гривень.

Тож, шановні колеги, давайте об'єднаємо зусилля і змінимо формат підтримки родин з інвалідністю. Вкрай важливо збільшити виплати, вкрай важливо, щоб наші родини дійсно отримували...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов Артур Володимирович передає слово Гончаренку Олексію Олексійовичу. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець).* Доброго ранку, друзі! Прямо зараз відбуваються обшуки у заступниці Керівника Офісу Президента. Ну, клас, здобули! Хто ще в команді Зеленського не втік, не отримав підозру або не звинуватив самого Зеленського в тому, що він збудував злочинну систему?

Ми вчора всі чули звернення колишнього міністра оборони, колишнього Першого віцепрем'єра, колишнього віцепрем'єра, колишнього міністра цифровізації, колишнього голови діджитал-штабу Зеленського Федорова. Він говорить: в державі збудована корупційна система. Ай-яй-яй! Тут знаєте, в чому історія? Поки хтось восьмий рік проти цієї системи бореться, хтось цю систему будував. Хто ж це був? Хто ж збудував цю систему, яка є абсолютно прогнилою, корумпованою, абсолютно некомпетентною? І сьогодні будете призначати міністрів під акомпанемент обшуків. Правильно, це ж, як завжди, це ж єдиний кінець: украв, випив – тюрма. Це єдиний шлях, який має команда Зеленського, і вона рухається ним одне за одним, одне за одним, одне за одним. А деякі потім виходять і говорять: бачите, нам потрібно міняти систему, а для цього потрібні вибори.

Друзі, я розумію, що команду Зеленського, а Михайло Федоров, як ми знаємо, це команда Зеленського, більше за все цікавлять вибори, влада, війна. Я слухаю і не чую головного слова, якого очікують всі українці, – слова «мир». Нам потрібен мир! А після нього нам, безумовно, потрібні і вибори, і зміни, і все. Але все має початися з «миру», а цього слова я не чую. Це слово, я так дивлюсь, нікого не хвилює. Так не може бути, коли вся країна бачить, як палають Суми, палає Запоріжжя, палає Дніпропетровщина, палає Одеса, як стоять наші порти, зупиняються найбільші підприємства, зупинилася вся металургія, в людей вже немає нічого, а їм лише говорять: попереду складна зима. Ви що, інформбюро? Ми теж знаємо і календар маємо, що попереду зима. Що ви зробили, щоб зима не була складною? Де якісь дії? Ви безкінечно вже другий місяць ділите крісла: я це не візьму, мені тільки таке, цього подамо, цього ще не подамо. Це триває другий місяць. Ви де живете, в якій реальності? В реальності, в якій живуть українці, їм потрібен мир, а далі позбавитися геть всіх вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська*

солідарність»). Я не знаю, як ви, колеги, а мені щодня доводиться спілкуватися з дуже великою кількістю, інколи тисячами, громадян України за день. І останніх кілька місяців головними питаннями, які першими вони ставлять, є: що буде далі, як нам вижити, як вистояти нашій державі і що собі думає влада. Людей турбує, як вони переживуть цю зиму, чи зможемо ми протистояти путінській агресії, чи будуть гроші в них, щоб прокормити власних дітей, чи, можливо, пора їм виїжджати з держави, що буде далі, чи матимуть військові забезпечення. І цих питань є величезна кількість. Тільки відповідей немає, тому що влада боїться говорити зі своїми громадянами. Їй вистачає давати різні міжнародні інтерв'ю, а чесного діалогу саме тут, в Україні, немає і не передбачається.

Тому, колеги, у мене до вас питання: чи пробували ви хоча б трохи стратегічно глянути навіть на нашу роботу, чи ви настроєні бездумно тиснути зелену кнопку, як вам скажуть з Офісу Президента? Бо, якщо подивитися зверху, ми стоїмо зараз у своєрідній точці неповернення. Якщо зараз не будемо визначати пріоритети і чітко їм слідувати, ми – на грані потенційної втрати держави, державності і нації як такої.

Я, наприклад, зараз бачу, що ми мали б зробити першочергових п'ять кроків, щоб хоча б трохи збалансувати і втримати ситуацію. Оборона мала б стати нашим безумовним пріоритетом. Але для цього ви хоча б спочатку маєте повернути вкрадених в армії 40 мільярдів гривень, знайти ще 30 мільярдів гривень, щоб забезпечити нашим військовослужбовцям виплати до кінця року, і віддати хоча б 20 відсотків ПДФО на потреби бригадам напрямую. Має бути чесний договір, чесна розмова з військовими про терміни служби, чи буде в них забезпечення, що далі буде із воєнними діями, і чесна розмова з українцями, чого нам чекати завтра. Ми маємо перевести всю економіку на воєнні рейки, позбутися «двушок на Москву», «шлагбаумів», «міндічів» і покривання найближчого оточення Президента. Ми маємо не втратити міжнародну довіру, і саме тут уряд і парламент мають величезну відповідальність у прийнятті необхідних законопроектів. А головне, ми маємо повернути суб'єктність державним інституціям. І, напевно, першою інституцією, яка мала б згадати про свою суб'єктність, є український парламент, який може стати ключем для вирішення цієї політичної кризи, в якій зараз знаходиться наша держава. Думайте хоч...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович Мокан, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МОКАН В.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Дмитру Разумкову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Скажіть, будь ласка, в цьому залі всіх влаштовує, що тецекашники вже почали бити дітей? От у мене одне просте запитання. Можна руки підняти. Учора до дитини, що вона не робила б, підходить бидло, я навіть не буду підбирати інших слів ні для Ради, ні без Ради, хапає її за голову і починає штовхати, бити по обличчю. А тепер уявіть, що це ваша дитина. Ну, я не знаю, скільки тому хлопцю: 14, 13, 12 років. Моєму синові 12 років, вашим трохи більше, трохи менше, у когось ще буде син, у когось виріс. Скажіть, будь ласка, ви нормально на це дивилися б? Ви не пішли б і не відірвали б тому, хто це робив, голову? Чи знову всі вистроїлися б поряд і почали горлопанити: слава ТЦК? Ще раз повторюю, слава не Збройним Силам України, не Україні, а ТЦК. Ми довго будемо це терпіти? Я зараз не про Раду, а про українське суспільство. Чи ви хочете, щоб їх завтра батьки ловили і вішали? Ми дограємось, це буде. Потім будемо розказувати, що це самосуд, суд Лінча, так не можна. От всім не можна, а тецекашникам можна. Збивати було можна – всі мовчали, бити людей можна – всі мовчали, задувати балонами можна – всі мовчали, наїжджати машиною можна – всі мовчали. Потім почали бити жінок, бабусь, і знову всі мовчать. Зараз перейшли до дітей. Що далі? Будуть гвалтувати чи шкуру знімати? Що вони ще робитимуть? Може, досить? Може, вже потрібно закінчити цю практику ТЦК? Він герой, то на фронт. Я бачу заяви про те, що будуть з ним розбиратися. Що з ним розбиратися? Його треба ще вчора було закрити. Якщо дитина щось кинула в машину тецекашника, то ви послухайте, що люди взагалі про ТЦК говорять. У дитини є батьки, які з нею і будуть розбиратися, а не бидло, яке вирішило, що, одягнувши форму, в якій сьогодні наші захисники рятують нашу державу, має право робити все, що йому завгодно: забирати, красти особисті речі, вимагати кошти, знущатися над українським суспільством.

Шановні колеги народні депутати, повірте мені, якщо і далі така байдужість буде у Верховній Раді, якщо і далі ми будемо робити вигляд, що проблеми ТЦК не існує, то скоро будуть бити не лише тецекашників, прийдуть, візьмуть за шкибари і нас з вами, що багатьом у цьому залі не сподобається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Алексєєв Сергій Олегович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

АЛЕКСЄЄВ С.О., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, ви знаєте, зараз уже журналісти намагаються на сайті Зеленського зареєструвати петицію про необхідність проведення пресконференції, щоб Зеленський все-таки вийшов зі своєї бульбашки, з цього спілкування в якомусь *WhatsApp* з обраними журналістами, і почав спілкуватися із суспільством. А де така вимога парламенту до того, що в принципі сьогодні тут має бути Зеленський, який заварив цю кадрову чехарду і замість того, щоб займатися питаннями мобілізації, питаннями армії, він то з лука стріляє, то зустрічається з блогерами, не знаю, з ким, тільки не знаходить часу зустрітися з парламентом і особисто представити тут своїх кандидатів, яких через півтора місяця простою він запропонував парламенту?

Тому, шановний пане Голово, вимога фракції «Європейська солідарність»: кандидатури на посади міністра закордонних справ і міністра оборони має представляти відповідно до європейських та українських традицій (за 35 років української незалежності тільки Зеленський це порушив) саме Зеленський. Він має пояснити суспільству, і це є вимога, і парламенту, чому він когось відправляє у відставку, а когось просто призначає, намагаючись використати чесну, фахову, професійну людину – генерала, його імідж, просто прикрити свою кадрову чехарду, провали, політичні ревнощі, все, що відбувається.

Колеги, це питання і до вас. Ви вважаєте це нормальним, коли зустрічі з кандидатами на посади ключових міністрів для фракцій тривають пів години, коли немає можливості обговорити політики? Знаєте, маємо не просто побачити очі одне одного, а почути думку як міністри бачать мобілізацію, бюджетний процес, як бачать сьогодні питання мирного процесу, який на паузі, і вам всім нецікаво, що у нас відбувається в мирному процесі, як бачать забезпечення України зброєю, що відбувається з нашими послами, починаючи від Сполучених Штатів Америки і закінчуючи іншими країнами, тією самою Вірменією, де роками немає посла. Вам це все нецікаво?

Я представляю Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Зустріч з кандидатом на посаду міністра тривала в онлайн форматі 10 хвилин. Ви помножили парламент на нуль. Ви помножили державні інституції на нуль. Так не можна керувати державою. І питання тут не в прізвищах, а в системі, ви просто її хакнули.

Тому вимога фракції «Європейська солідарність» – повернутися після місяця ваших гульок до нормальної роботи. Хочемо почути від Зеленського причини відставки, підстави для призначення, його бачення щодо мобілізації, мирного процесу чи ми будемо воювати до останнього українця, його бачення співпраці з парламентом. Треба перестати зустрічатися незрозуміло з ким і повернутися до виконання своїх обов'язків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Козаку Володимирі Васильовичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОЗАК В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Дмитру Олександровичу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, ви вже маєте уряд, тому що всі голосували за нього, окрім, мабуть, команди «Розумна політика». Усі інші дали за нього голоси. У мене запитання: ви всі бачили програму дій уряду, за яку голосували в тій редакції, як вона представлена? Там немає ключових речей, і сьогодні в порядку денному так само немає питань, які хвилюють суспільство.

Реформа ТЦК, про що я вже сьогодні говорив. Що з нею, де ця реформа? Одного міністра прибрали, інший ще не прийшов. Йому буде дуже важко, тому що доведеться розгрібати авгієві стайні. Уряд пішов, може, й добре, що пішов, але в мене питання: що він зробив? Де реформа ТЦК? Немає. Де закон про терміни служби або демобілізацію, який мав бути ще 18 грудня 2024 року? Немає. Де нові зарплати військовим? Ви ж проголосували за бюджет. Якщо грошей для Збройних Сил не вистачатиме, а їх вже не вистачає, нехай військові приходять до тих, хто за це проголосував.

Шановні друзі, той, попередній, уряд вніс зміни до Державного бюджету, за які ви голосували, про переспрямування 40 мільярдів гривень з ППО на інші статті. 40 мільярдів гривень! Ви сьогодні всі ходите, розводите руками і кажете: що ж воно все прилітає, склади горять, оборонні підприємства, палають цивільні будинки. А як їм не палати, коли немає, чим збивати? Ви ж 40 мільярдів гривень знову віддали на кешбеки, політичні забаганки, піар – все пішло туди. Це ж ви своїми руками натиснули зелену, проголосували за це, а Президент підписав, і це стало законом і побігло. Ви забрали в армії 40 мільярдів гривень.

Ви багато розповідаєте про підтримку бізнесу. Що ви робите? Нічого. Що робить Рада? На жаль, нічого. Зараз я маю на увазі не лише депутатів, а в цілому систему влади. Що відбувається сьогодні? Чим ми допомогли бізнесу, який постраждав після ударів? Нічим. Прийнятий хоч один нормативний акт, закон, який допоміг бізнесу грошима, зменшення податків, чимось конкретним? Ні. Сьогодні немає голови профільного комітету, який виходить і плаче – ай-ай-ай, розповідає, що гроші закінчилися. Так ти ж голосував за цей бюджет. І коли гроші закінчилися, треба боротися з корупцією, а не з бізнесом, піднімати їм податки, піднімати податки для ФОП і розповідати, що ми виграли. Це буде в 2027 році, супер, але, може, вже вас не буде в 2027 році і ваших реформ, про які ви домовлялися з Міжнародним валютним фондом. Жодного нормального рішення щодо підтримки бізнесу не прийнято, щодо армії – не прийнято, щодо

податкової системи – не прийнято, щодо дерегуляції – не прийнято. Нічого не зроблено на цьому тижні Верховною Радою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Лаба, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛАБА М.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день, друзі! Маю прокоментувати для своїх виборців деяку інформацію стосовно мене. Роблять людину дуже відомою, але з цією відомістю треба справлятися і управляти нею. Я вірю, що Україна поки що є правовою державою, вірю, що в ній є багато освічених і мудрих представників Феміди, які мають силу і волю відстояти державні інтереси, і за це потрібно боротися.

Останні два дні атакують мене, мою родину понад 400 видань. Така увага дуже цікава. Я хочу запитати в авторів таких видань: чи пробували ви стратегічно мислити, чи мали цьому вчитися або вчилися, отримали спеціальний фах, чи ви прибічники отримання чергового хайпу?

Отже, щодо підприємства, яке пов'язують з моєю родиною. Я вважаю, воно є взірцевим, працює, отримує всі дозволи і дійсно сплачує великі податки до державного бюджету, всі необхідні платежі до різних бюджетів. Про що це говорить? У публікаціях ідеться про те, що можна вирізати 10 гектарів землі незаконно. Де ви таке бачили? Ідіть спробуйте в лісі в Закарпатті вирізати хоча б одне дерево, і побачите, що через годину до вас вже прийдуть з кайданками. А на вирізку 10 гектарів лісу отримуються спеціальні дозволи, лісорубні квитки, сплачуються збитки, втрати. Відповідно у підприємства на все є документи. Як ви вважаєте, чи можна проїхати, доїхати до підприємства без оформлення сервітуту, так званого сервітуту проїзду? Усе оформлено. Як ви вважаєте, чи можна незаконно поставити бетонні опори, і хто взагалі їх ставить? Бетонні опори встановлює обленерго згідно із зверненням до ЦНАПу, де проєкт погоджується, ставиться на баланс, підключається електропостачання до підприємства, яке потім здійснює свою діяльність. Скажіть, чи можна зробити на підприємстві певного плану вибух? Ні. Звертаю увагу, проведення одного вибуху погоджується, як мінімум, з 27 структурами. Усі мають підписати такий дозвіл.

Отже, держава дала інструменти, дала ліцензію на користування надрами (родовищами) України через електронну систему *Prozorro*. Продажі на аукціоні, і компанія прозоро працює повністю у правовому полі. Сьогодні з нами працюють юристи. Важко, але ми справимось, юристи дадуть правову оцінку всім діям навколо цього питання.

Вірю у правову державу Україна, вірю в наших юристів. Усе буде Україна!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич Руслан Петрович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Прошу передати слово Бондарю Михайлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ №119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»).* Фракція «Європейська солідарність». Колеги, сьогодні, 19 серпня, у Львові вчергове, я надіюся, не перенесуть, засідання у справі щодо Червоноградської центральної збагачувальної фабрики. Вісім років фабрика під санацією, арбітражні керуючі постійно міняються, лобістські групи відстоюють своїх арбітражних керуючих у контрольованих. Вісім місяців фабрика фактично заблокована, не працює. Наразі ми неодноразово чуємо, що цей опалювальний період знову буде дуже важким. Балансувати енергетику можна тільки вугіллям, газом. Вугілля, яке є на підконтрольній території Львівсько-Волинського басейну, потребує збагачення, що можна робити тільки на цій фабриці.

Тому, щоб пройти, зокрема і цей опалювальний період, нам треба розблокувати роботу цієї фабрики. Сподіваюся, судді сьогодні не будуть переносити засідання, все-таки займуть державницьку позицію і призначать арбітражним керуючим людину – кандидата від держави, яка не буде відстоювати інтереси якихось груп впливу. Ми неодноразово чуємо, що є «смотрящіє», які керують вугільними підприємствами, диктують свої умови. Вірю, суд прийме рішення, призначить арбітражним керуючим у справі щодо збагачувальної фабрики кандидатуру від держави і робота цього підприємства розблокується.

Вкотре чуємо і від представників Міністерства енергетики, і від Офісу Президента, які роздають вказівки, про проходження цього опалювального періоду, але судді, представники влади, які мали б представляти в судах інтереси держави, цього не чують. Тому я закликаю (може, судді перед засіданням увімкнуть телевізор і почують мій виступ) прийняти сьогодні державницьке рішення: призначити арбітражним керуючим людину від держави, яка відстоюватиме державні інтереси, розблокує роботу Червоноградської центральної збагачувальної фабрики.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі Саладуха передає слово Разумкову.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

І поки Дмитро Олександрович йде до трибуни, прошу запрошувати народних депутатів до залу, тому що в нас залишилося ще 5 хвилин на виступи народних депутатів, потім – один виступ на заміну перерви, і далі – результативне голосування.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, я вас вітаю, щоразу ми б'ємо рекорди: вчора проголосували один законопроект. Я розумію, що були повітряні тривоги, але після великої перерви в роботі – місяць не було засідань, думаю, треба було б нам якось ефективніше попрацювати.

Беремо сьогоднішній порядок денний. Якщо вийти з цим порядком денним до людей і показати їм, за що голосує Верховна Рада, думаю, вони нас не зрозуміють. Тому я звертаюся до вас, Руслане Олексійовичу, до представників монобільшості, бо саме вона формує порядок денний, жодна інша фракція на це повпливати не може і додати свої законопроекти, якщо це не погоджено монобільшістю, також, з вимогою включити до порядку денного законопроекти команди «Розумна політика». Я вже про них казав. Це два законопроекти щодо підтримки українського бізнесу. Якщо хтось пропустив, за останні два тижні українські підприємці постраждали в Україні на мільярди євро і доларів. На мільярди! Жодного нормативного акта Верховна Рада з цього приводу не прийняла, допомоги від нас з вами цьому бізнесу немає. І це не йдеться про великі підприємства, вірніше, не лише про великі підприємства, йдеться про ФОПи, малий, середній бізнес, який так само в пропорції, як і всі інші, постраждав від російських ударів.

Чому це наша з вами відповідальність? Чому це відповідальність влади? Тому що вона не зробила майже нічого для того, щоб на четвертому році війни захистити ці об'єкти. Вони ж не захищені! Туди поприлітало, як до себе додому, і не лише балістика, а й «шахеда», які нібито всі мають збивати, це ж не *Patriot*. Чому не позбивали? Куди поділися? Бо кулеметників свого часу відправили на Курщину, бо не закупили ті дрони, які треба, або взагалі не закупили, бо перевели 40 мільярдів гривень незрозуміло куди.

Тому ми вимагаємо сьогодні розглянути законопроекти, які дозволять, по-перше, компенсувати 50 відсотків тих втрат, які є, за рахунок кешбеку, який є не нічим іншим, як піар-програмою влади, по-друге, зменшити податки на 50 відсотків, які зараховуватимуться у компенсацію тих збитків, які отримав український бізнес. Ми говоримо і про великий, і малий, і середній бізнес, і про ФОПи.

Паралельно має бути розглянутий наш законопроект про терміни служби, якщо не хочете наш, внесіть свій. Ви обіцяли це військовим дуже давно.

Наступний важливий законопроект теж команди «Розумна політика» про виплату 1 мільйона гривень під час підписання першого контракту. Не хочете наш, вносьте свій, будемо голосувати. Але сьогодні ми маємо забезпечити Збройні Сили України реальними людьми, які туди йтимуть. Не тецекашники

ловитимуть, битимуть, відправлятимуть на фронт, як худобу, а приходитимуть туди люди. Давайте працювати на державу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, і завершальний виступ. Божков, фракція «Слуга народу». Я так розумію, він передає...

БОЖКОВ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Леонову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леонов. Будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Новий уряд – це завжди нові сподівання, але старі побоювання. І головне в цьому, щоб новий уряд не став новою спробою тиску на бізнес. А підстави для таких побоювань, на жаль, є.

У програмі діяльності новий уряд декларує намір збільшити податкові надходження до кінця 2027 року на 35 відсотків. За сім місяців податкові надходження цього року зросли на 8,6 відсотка порівняно з 2025 роком. І ми маємо подякувати за це нашим підприємцям, які сумлінно сплачують податки.

Але проблем, на жаль, вистачає. У липні-серпні цього року ворог зруйнував понад 400 тисяч квадратних метрів складських та логістичних приміщень, втрачено продукції на сотні мільйонів гривень. Триває блокада морських портів, яка ускладнює експорт. Збитки для бізнесу на друге півріччя можуть сягати понад 4 мільярди доларів. І перші тривожні сигнали ми вже маємо. Якщо за підсумками червня за податковим напрямом до бюджету надійшло 130 мільярдів гривень, то за підсумками липня – лише 82 мільярди гривень.

Тим часом в уряді продовжують обговорення ініціатив, які можуть призвести до обмеження спрощеної системи. Ідеться про пакет законопроектів, які передбачають перегляд видів діяльності, дозволених для другої групи, збільшення єдиного податку для окремих видів послуг третьої групи. Це не той шлях, де ми отримаємо позитивний результат. Нагадаю, в 2022 році нам вдалося втримати ситуацію, але це було зроблено через зменшення податкового та адміністративного тиску на підприємців, а не через його посилення. І результат: податкові надходження за чотири роки зросли майже в 2,5 рази.

Окремо хочу звернутися до Прем'єр-міністра Корецького з проханням взяти під особистий контроль допомогу держави у відновленні складських приміщень. Зараз держава відновлює площі, але потрібна допомога і в їх облаштуванні. Наприклад, в Київській області залишилася лише п'ята частина

складів, здатних підтримувати температурний режим. У зв'язку з цим на полицях магазинів може виникнути дефіцит молочних продуктів, м'яса, овочів, бо не буде, де їх зберігати. Потрібні кредити та пільги від держави на закупівлю холодильного обладнання. Формула підтримки бізнесу на сьогодні проста, але дуже жорстка. Бізнес спочатку повинен вижити. Не буде бізнесу – не буде і податків, які держава хоче від нього отримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу займати свої місця. До мене надійшла заява від депутатських груп «Довіра» і «Відродження України» з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Слово надається Кучеру Миколі Івановичу. Будь ласка.

КУЧЕР М.І., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 17, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги, мій виступ є зверненням до Прем'єр-міністра України у зв'язку з ситуацією, яка склалася з експортом сільськогосподарської продукції.

До блокування чорноморських портів через Чорне море експортувалося 92 відсотки всієї аграрної продукції. Сьогодні експортна логістика суттєво погіршилася і ускладнилася, тому аграрії, агробізнес, експортери вибудовують нові логістичні шляхи, але вони мають значно більшу тривалість логістичного шляху.

У своєму звертанні до Кабінету Міністрів України і Прем'єр-міністра ми вимагаємо таке.

Перше. Ініціювати невідкладне внесення змін до постанови Кабінету Міністрів від 13 лютого 2019 року № 104 в частині затвердження Порядку видачі висновку щодо продовження граничних строків розрахунків за окремими операціями з експорту та імпорту товарів, установлених Національним банком, передбачивши можливість застосування такого механізму до операцій з експорту сільськогосподарської продукції.

Друге. Опрацювати питання збільшення граничного строку розрахунків за операціями з експорту сільськогосподарської продукції зі 120 до 180, а, можливо, і до 270 календарних днів, та ініціювати перед Національним банком внесення відповідних змін до нормативно-правових актів, якими встановлений зазначений строк.

Прийняття відповідних рішень дозволить врахувати реальні умови здійснення аграрного експорту, зменшити ризики застосування санкцій до сумлінних експортерів через обставини, які від них не залежать, та сприятиме

надходженню і збереженню валютних надходжень і експортного потенціалу України. Це буде перший крок підтримки аграріїв, підтримки експортерів, який дасть можливість почати виходити із ситуації, яка на сьогодні склалася.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякую вам.

Камельчук просить виступити з процедури.

Шановні колеги, після виступу з процедури ми одразу перейдемо до продовження розгляду питання і голосування. Тому я дуже прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Камельчук. Будь ласка, тільки з процедури.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, у виступі промовця, який був через один від попереднього колеги, була згадана ситуація, пов'язана з виборчим округом № 124 і Львівською вугільною компанією. Я хочу заявити, що народний депутат під час виступу у Верховній Раді намагається вплинути. Якщо він намагається вплинути на судові рішення чи чинить тиск на суд, він порушує норми парламентської дисципліни, депутатської етики і процедури ведення пленарного засідання. Зокрема статтею 52 Регламенту Верховної Ради України прямо забороняється будь-який вплив на суддю в будь-який спосіб. Публічні вимоги ухвалити певне судові рішення чи тиск з трибуни кваліфікується як заклик до протиправних дій, висловлювання не по суті, що є порушенням норм депутатської етики. І це передбачає, як мінімум, усне попередження, вимкнення мікрофону або позбавлення слова до кінця поточного засідання, передачу факту порушень на розгляд до регламентного комітету. Прошу відреагувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитре Олександровичу, ви теж з процедури?

Шановні колеги, займайте свої місця, зараз ще один виступ з процедури, і голосуємо.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, з процедури. Учора, коли оголосили повітряну тривогу, ми не проголосували Митний кодекс. Хотів би вам нагадати, про що ми говорили вчора. Є два окремих законопроекти, які нібито...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, прошу з процедури.

РАЗУМКОВ Д.О. Це з процедури. У цьому законопроекті не може бути питань, пов'язаних з посилками, бо у Верховній Раді є два окремі законопроекти: про зміни до Податкового і Митного кодексів. Тому це є порушенням норм Регламенту. Не голосуйте за посилки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гончаренко Олексій Олексійович. Тільки, будь ласка, з процедури.
Прошу народних депутатів зайняти свої місця.
Будь ласка, Олексію.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, пропоную на завтра на 12-ту годину, викликати до Верховної Ради заступника Керівника Офісу Президента Ірину Мудру. Справа в тому, що в неї зараз відбуваються обшуки. Ми хочемо зрозуміти, що відбувається.

Пані Ірина відповідає, зокрема за напрям юстиції, тобто справедливості. Це суперважливе питання. Тому ми хочемо заслухати її щодо роботи, обшуків, чи дійсно вона допомагала збирати заставу Галущенко і таке інше. Це важливі, серйозні питання, тому пропоную на завтра на 12:00 запросити до Верховної Ради заступника Керівника Офісу Президента пані Ірину Мудру, щоб дізнатися, як так сталося, що Офіс Президента, ОП, перетворився на «ОПГ».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, Олексію Олексійовичу.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Гончаренка в тій редакції, як він її озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 31.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Нагадую, ми продовжуємо розгляд проєкту Митного кодексу України ([№ 15450](#)). Учора ми провели сигнальне голосування. Зараз наше голосування має бути результативним.

Прошу всіх народних депутатів зайняти свої місця і приготуватися до голосування.

Шановні колеги, нагадую, цей законопроект у нас позначений як євроінтеграційний, тому дуже прошу вас зважити і на цей фактор.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Митного кодексу України (№ 15450) за основу з урахуванням пропозицій, викладених

у висновку головного комітету, та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Шановні колеги, прошу залишатися на своїх місцях, далі у нас розгляд низки законопроектів без обговорення.

Отже, вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо використання права земельного сервітуту для військових потреб» ([№ 14117](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо використання права земельного сервітуту для військових потреб» ([№ 14117](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедур державного управління у галузі культури та культурної спадщини» ([№ 14391](#)). Це питання також розглядаємо без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 14391 до порядку денного сесії. Прошу голосувати. Потрібно 226 голосів.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедур державного управління у галузі культури та культурної спадщини» ([№ 14391](#)) за основу з урахуванням пропозицій, викладених у висновку головного комітету, та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступний проєкт Закону «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану на міжміських і приміських автобусних маршрутах загального користування, організація яких покладається на органи державної влади» ([№ 15102](#)). Розглядаємо без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроєкту № 15102 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати. Треба 226 голосів.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, рішення комітету – прийняти за основу (*Шум у залі*).

Секундочку, давайте спочатку проголосуємо за основу. Ми ж не знаємо, чи буде він підтриманий за основу. Галина Миколаївна проти прийняття в цілому. Отже, за основу.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Закону «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану на міжміських і приміських автобусних маршрутах загального користування, організація яких покладається на органи державної влади» ([№ 15102](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 301.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, наступний проєкт Закону «Про акціонерне товариство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» ([№ 15122](#)). Він невеличкий у частині обговорення.

Шановні колеги, ми домовлялися так: Кучеренко замість своїх поправок виступить до 4 хвилин, і одна поправка, потім Скороход – 3 хвилини, Соболев – 2 хвилини.

Мар'яно Володимирівно, ви наполягаєте на врахуванні скількох поправок? Виступ – 5 хвилин, так Мар'яно? Добре. І ще Разумков.

Кучеренко Олексій Юрійович. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні присутні! Щодо цього законопроєкту хочу одразу зазначити чітку позицію фракції «Батьківщина», враховуючи його дуже серйозну соціальну значущість і вплив на енергетичну безпеку в країні. Фракція підтримуватиме цей законопроєкт і голосуватимемо за його прийняття. Пояснюю, чому. Ми дуже скептично і фахово оцінюємо те, що відбулося в країні за останні роки з так

званою корпоратизацією, і поки що констатуємо очевидні неуспіхи держави як акціонера в ході корпоратизації своїх ключових підприємств і неефективного управління корпоратизованими підприємствами.

Достатньо нагадати вам про скандал і управління в ПАТ «Енергоатом», про катастрофічну ситуацію в НАК «Нафтогаз України» після 10 років корпоративних реформ, про катастрофічну ситуацію в НЕК «Укренерго», ПАТ «Центренерго», інших енергетичних, і не тільки енергетичних, компаніях. Тому казати, що сама по собі корпоратизація рятує і забезпечує ефективне управління з боку непрофесійної влади, якою є всі ваші уряди протягом останніх семи років, монокоаліції, міністерства, однозначно неправильно. Але оскільки закон сьогодні вимагає, щоб кожне державне підприємство пройшло стадію переоформлення, і це є чи не єдиною можливістю врятувати СхідГЗК від катастрофи, фактичного банкрутства, коли шахтарі і робітники мають величезні заборгованості, коли підприємство на грані банкрутства, в боргах, його роздирають кредитори, до чого довели ви, монокоаліція, ваші всі уряди, самокати, і не тільки, ми маємо обов'язково захищати його від кредиторів, накладати мораторії.

До речі, звертаю увагу і Андрія Михайловича і всіх так званих антикорупціонерів, що кожний мораторій на дії виконавчого провадження – це можливість для додаткового «шлагбауму», який ви так любите відкривати для одних підприємств і чомусь закриваєте для інших. Це окрема дискусія, яка мала б відбутися на засіданні нашого комітету, але, на жаль, вона, як завжди, не відбулася в повному обсязі, не врахували ключові поправки Юлії Тимошенко, Михайла Волинця, мої. Ви думаєте, що найрозумніші, але результат на табло.

Повторюю ще раз, оскільки це чи не єдина можливість врятувати сьогодні СхідГЗК, громаду, яка залежить від податків, 3,5 тисячі працівників від боргової ями, та інтегрувати цю структуру в ПАТ «Енергоатом» і в майбутній державний вертикально інтегрований атомний енергохолдинг, ми будемо підтримувати цей законопроект і контролюватимемо кожен ваш крок, щоб жоден державний актив не втік кудись наліво в ході так званої корпоратизації.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Юрійовичу.

Далі Разумков. Будь ласка, 3 хвилини. А потім я скажу, хто як.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Чи треба рятувати українські підприємства? Треба. Але я хотів би вам нагадати, що саме під цією егідою свого часу створили «шлагбаум» Галущенко, дали підприємству «Енергоатом» аналогічні умови роботи. І от після цього почалася корупція.

Я рік тому з цієї трибуни казав: давайте приймемо закони для шахтарів, а не під конкретні шахти, давайте приймемо закон для тих, хто сьогодні дійсно потребує допомоги, – для галузей. Ви знаєте, що не приймаються закони під конкретні підприємства. Я розумію, що на цьому підприємстві працює 1,5 тисячі

людей, їх треба рятувати, все зрозуміло. Але не можна так робити, бо завтра на цьому буде хтось знову заробляти мільярди, до когось приходимуть працівники НАБУ. Коли ми це робимо, ми фактично відкриваємо цей шлях. Щоразу про це говоримо, а потім натискаємо зелену кнопку. Чому? Давайте розробимо законопроект для галузей, який так само буде невеликий, проголосуємо його за основу і в цілому. Це вирішить питання для багатьох людей, для рятування української економіки, для «Відновлення» після завершення війни, і не створюватимуться знову корупційні лазівки. Наразі ви робите чергового міндіча або чергового галущенка.

Тому пропоную відправити цей законопроект на доопрацювання і в короткі терміни, навіть на цьому тижні, давайте зареєструємо законопроект і проголосуємо за основу та в цілому, тим самим вирішимо питання для цілих галузей, які дійсно потребують допомоги з боку держави, з боку Верховної Ради, а не просто будемо знову гратися в те, щоб хтось на цьому непогано заробив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі – Скороход Анна Костянтинівна, потім – Мар'яна Володимирівна Безугла.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Я прошу поставити на підтвердження поправку 1305.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анно Костянтинівно, одну секундочку.

СКОРОХОД А.К. Якщо на ній не наполягає Кучеренко, то я наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але спочатку ми дамо йому це право, бо його лист надійшов першим.

СКОРОХОД А.К. Добре. Хочу наголосити на цьому, бо, шановні колеги, у нас, як завжди, в гарний законопроект, який потрібен державі, втулили «лічнячок», який криється в поправці 1305, якою надається право без оформлення речового права на земельну ділянку та незалежно від її цільового призначення розміщувати на ній, будувати та вводити в експлуатацію системи розподілу електроустановок, призначених для виробництва електричної, та теплової енергії, газопоршневих і газотурбінних установок, зокрема блочно-модульних когенераційних. Але, шановні панове, це стосується установок, що використовують енергію сонячного випромінювання, біогазу, біомаси, газопоршневих та газотурбінних установок усіх форм власності. Що це за «лічняк»? Чому викинуті інші альтернативні джерела енергії? Чи у нас вже вітер не в фаворі, вода не в фаворі? У нас тільки сонце, біомаса і біогаз у фаворі?

Тільки вони мають бути виключенням із правил і виключенням із правил Земельного кодексу?

Скажіть, будь ласка, а з якого дива ми забираємо повноваження в органів місцевого самоврядування і запроваджуємо згоду власника і землекористувача, якщо це виключно повноваження сесії, а не голови чи виконкому? Виходить, цією поправкою закладається нова корупційна схема? Якщо маніпулюватимуть і розповідатимуть, що так ми врятуємо країну від блекаутів, то це розраховано на дурників. Адже, по-перше, це приватний бізнес, по-друге, якщо нам додатково потрібна розподілена генерація для громадян, покажіть мені взагалі хоч одне місцеве самоврядування, яке не переводитиме землі згідно з призначенням. Якщо вони цього не робитимуть, до них прийдуть громадяни і поставлять питання.

Якщо є проблема з Києвом, про що так багато говорили на засіданні комітету, тоді зробіть виключення із правил – тільки на території Києва, а не по всій Україні. Бо так у нас складається практика, що це звичайна корупційна поправка, яка захищає і лобіює інтереси в основному інвесторів у сонячну генерацію, яку потім продаватимуть у мережу за «зеленим» тарифом від 5 гривень до 12 гривень 60 копійок, а різницю, як завжди, заплатить кожен громадянин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі – Мар'яна Володимирівна Безугла. Будь ласка, до 3 хвилин. Потім – Соболев, Заремський, поправка, на підтвердженні якої наполягає Кучеренко, і голосуємо.

Будь ласка, Мар'яно Володимирівно.

БЕЗУГЛА М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Даний законопроект дійсно важливий, він невеликий, я його підтримую. Але прикро, що в нашому парламенті не обговорюються масштабніші проблеми, зокрема з оборонними підприємствами. Панове, ідеться про те, що відбувається в парламенті і про що ми знову мовчимо. Таке враження, що нічого не відбувається, наче з Міністерством оборони немає проблем, наче є готовність голосувати за міністра без жодного досвіду на політичних посадах, наче абсолютно зрозумілим є стан оборонних підприємств і не викликає питань те, що чомусь за час роботи попереднього міністра (і мене знову дивує, що перестали називати прізвища) Федорова оборонні підприємства тихенько знову вивели під Кабмін. Що з ними? Чому посада керівника «Укроборонпрому» вакантна? Чому раніше туди був тимчасово переведений, бо попередній був знятий через скандали, один із заступників міністра, який займався міжнародною діяльністю, а потім його повернули і наразі там немає нікого? Що там відбувається? Чи буде «Укроборонпром» повернуто

Міністерству оборони? Що буде з Міністерством оборони? Чому ви мовчите, що люди на вулицях? Чому парламент мовчить?

Я не розумію, чому під час стількох виступів народних депутатів жодного разу не було названо конкретних прізвищ. Ви звикли закликати абстрактно Президента чи Кабмін, але вже уникаєте і прізвища Федорова, як раніше уникали прізвища Сирського. Ви уникаєте називати конкретні проблеми, за які несете відповідальність, бо не прийняте законодавство, недостатній парламентський нагляд і контроль, відповідно недостатні рішення та активність з нашого боку щодо того, що відбувається з оборонною сферою, тому що саме нам сьогодні голосувати і приймати рішення, і відповідальність буде на нас.

Колеги, будь ласка, не будьте байдужими, прокидайтеся! Користуючись нагодою, дуже вас прошу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз – Заремський. Будь ласка, 1 хвилина. Потім – Соболев Сергій Владиславович. Ви будете 2 хвилини, так? І Кучеренко з поправкою на підтвердження (треба 226 голосів), і голосуємо за законопроект. Я прошу народних депутатів займати свої місця.

Заремський. Будь ласка, 1 хвилина.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Підприємство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» єдине в Україні, яке видобуває уранову руду та виробляє концентрат природного урану, забезпечуючи потреби українських атомних електростанцій, тому його стабільна робота має стратегічне значення для енергетичної безпеки держави. Законопроект передбачає перетворення державного підприємства на акціонерне товариство державного сектору економіки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А який номер поправки?

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В. Моєю поправкою пропонується уточнити назву законопроекту: «Про особливості утворення та діяльності акціонерного товариства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат». Саме така назва повністю відповідає змісту документа, адже він регулює не лише утворення товариства, а й формування статутного капіталу, переоформлення документів та інших особливостей його діяльності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Владиславович Соболев. Будь ласка, 2 хвилини.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Це дійсно унікальний законопроект, норми якого фактично рятують Східний гірничо-збагачувальний комбінат. Але така ситуація виникає не вперше. Якщо хтось цього не знає, у 2007–2009 роках комбінат був врятований колишнім Прем'єром Тимошенко в умовах страшної економічної кризи. Тоді були застосовані всі механізми, щоб підприємство не підпало під процедуру банкрутства і приватизації.

Зараз у цьому законопроекті повторюються ті ключові положення, які приймав уряд Тимошенко у 2007–2009 роках, щоб зберегти цей комбінат як єдиний комплекс з виробництва та переробки уранової руди. Те, що парламент іде далі – пропонує передати після корпоратизації 100 відсотків акцій цього комбінату НАК «Енергоатом», що дає можливість для створення унікальних потужностей, проти яких завжди виступала російська федерація, роблячи все можливе, щоб зірвати завершений цикл переробки і затвердження ключових параметрів цього комбінату.

Тому наша фракція, безсумнівно, підтримає цей законопроект. Те, що комбінат на 100 відсотків залишається в державній власності, буде врятований від процедури банкрутства на три роки та врятований за ціновими параметрами з електроенергії, думаю, є унікальною можливістю зберегти повний цикл створення власного комплексу переробки і збагачення, а в кінцевому варіанті – використання уранової руди безпосередньо на наших атомних станціях. Фракція «Батьківщина» за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, закликаю всіх зайняти свої місця. Зараз я вам поясню наші дії. Олексій Юрійович Кучеренко наполягає на підтвердженні поправки 1305, якщо я не помиляюся. Я дам 1 хвилину – на обґрунтування, 1 хвилину – на відповідь. Далі ми голосуємо цю поправку, вона комітетом врахована, нам треба її підтвердити, а потім одразу голосуємо цей важливий законопроект у цілому.

Будь ласка, Олексію Юрійовичу, 1 хвилина для обґрунтування поправки 1305. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Колеги, про що ця поправка? Вона значно спрощує можливість видачі технічних умов і запуску проектів так званої розподіленої генерації, насамперед газопоршневих та газотурбінних станцій. Визнаю, що норма прописана непрофесійно. Можна було набагато краще це зробити, погоджуюся з аргументами Скороход. Але кажу спеціально насамперед киянам. З початку року КМДА волає про спрощення процедури, бо не може ставити установки. Лише 60 МВт замість 150 додаткової електрогенерації

встановили в Києві через неможливість надання технічних умов. Тому ця поправка – це додаткові сотні МВт електроенергії в Києві зимою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко позиція комітету. Голосуємо поправку, голосуємо законопроект.

Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). По-перше, хочу сказати, що сонячні електростанції не запускаються за «зеленим» тарифом, він вже закінчився. Тому просив би користуватися правдивою інформацією. По-друге, ми провели велику роботу з екологічним комітетом, спілкувалися з Іванною Орестівною. Ми цю поправку виписали так, щоб не було якихось зайвих підозр, зокрема виключили вітер, бо пам'ятаємо, в залі були побоювання щодо Карпат. Це спрощення ніяк не стосується вітру, він іде за повною процедурою.

Що ми хочемо зробити? Ми хочемо, щоб та генерація, яка може будуватися швидко, – газопоршнева, газотурбінна, сонячна та зберігання енергії, були збудовані насамперед у таких великих містах, як Київ, Харків, Кривий Ріг, Дніпро, Запоріжжя, Одеса, тому що там може бути найскладніша ситуація. І коли в нас балістикою вибивають великі електростанції, ми повинні розуміти, нам треба багато дрібних котелень, електростанцій. Тому дуже важливо це підтримати, щоб ми змогли краще підготуватися до зими, яка буде, мабуть, дуже непростюю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Михайловичу.

Шановні колеги, поправка 1305 комітетом врахована. Народний депутат Кучеренко просить підтвердити це рішення. Потрібно 226 голосів.

Ставлю на голосування поправку 1305 для її підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про акціонерне товариство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» ([№ 15122](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступний проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вжиття заходів із забезпечення безпеки громадян в умовах особливого періоду» ([№ 15397](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроєкту № 15397 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проєкту закону за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошую до слова...

Хто представлятиме проєкт? У мене записано, що Геращенко Ірина Володимирівна представлятиме цей проєкт закону.

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці! Надзвичайно важливий законопроєкт. Вже кілька років фракція «Європейська солідарність» пропонує Верховній Раді вийти з летаргічного сну і зайняти лідерську позицію щодо необхідності модифікації розбудови сучасної системи укриттів у Києві, інших містах України. Ми бачимо, що російська федерація змінює сьогодні тактику, бо не може виконати так звані плани путіна на фронті, починає посилювати терор цивільних міст. І коли щочоночі десятки тисяч киян ночують в метро, коли в Харкові метро також стало величезним сховищем для десятків тисяч людей, коли такі міста, як Запоріжжя, Дніпро змушені облаштовувати сьогодні підземні школи, ми усвідомлюємо, що питання бомбосховищ, укриттів стають проблемою номер один для захисту цивільного населення. Дуже погано, що тільки зараз ми починаємо підходити до цього системно.

Про що наш законопроєкт? Насамперед про параметри. Ми брали до уваги фінський досвід щодо доступу до укриттів. Укриття мають бути не тільки там, де немає можливості розбудувати великі підземні сховища. Треба мобільні спеціальні конструкції в доступній відстані – 10 метрів від місця скупчення людей. По-друге, ми говоримо про необхідність посилення відповідальності і центральної, і місцевої влади за розбудову укриттів, виділення на них коштів. Дуже важливо, що розглядаємо цей законопроєкт напередодні старту бюджетного процесу. Думаю, це ті речі, які мають об'єднати залу і так само...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань екологічної політики та природокористування Мандзій Сергій Володимирович. Будь ласка.

МАНДЗІЙ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Сьогодні вашій увазі пропонується проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вжиття заходів із забезпечення безпеки громадян в умовах особливого періоду» (№ 15397).

Законопроект розроблено з метою забезпечення умов для доступності захисних споруд цивільного захисту в умовах воєнного стану, відвернення загибелі або поранення цивільних громадян, підвищення відповідальності органів державної влади та їх посадових осіб за забезпечення безпеки громадян в умовах воєнних (бойових) дій з військами агресора.

Для досягнення зазначеної мети проєктом закону пропонується внести зміни до Кодексу цивільного захисту України, законів України «Про регулювання містобудівної діяльності» та «Про правовий режим воєнного стану».

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, проаналізувавши законопроект, висловило до нього ряд зауважень, які можна врахувати під час підготовки законопроекту до другого читання.

Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство з відновлення, інфраструктури та транспорту України, Міністерство цифрової трансформації України, Міністерство фінансів України та Державна служба України з надзвичайних ситуацій надали низку зауважень та пропозицій до цього законопроекту.

Незважаючи на певні недоліки законопроекту, на які звернули увагу центральні органи виконавчої влади, окремі новації, передбачені законопроектом, можуть позитивно вплинути на ситуацію з укриттями для населення.

Тому вчора Комітет з питань екологічної політики та природокористування прийняв рішення рекомендувати вищезазначений законопроект прийняти в першому читанні за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи в обговоренні цього проєкту закону: два – за, два – проти. Записуються ті фракції і групи, які бажають виступити.

Никорак Ірина Петрівна. Будь ласка.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Вікторії Сюмар.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні

колеги, думаю, всі ви добре знаєте і відчули, як це, коли спочатку чуєте вибухи балістики, а потім – звуки повітряної тривоги. Дуже часто від таких звуків просинається Київ, Харків, Суми, Херсон, Запоріжжя, Павлоград та багато інших міст. Нещодавно ми бачили абсолютно жахливі кадри, коли декілька родин бігли в укриття і були знищені російською ракетою, спорядженою шрапнеллю. Це страшні кадри, які побачив увесь світ. Чому так сталося? Тому що на п'ятому році великої війни у нас досі недостатньо укриттів. І це насправду величезний сором як центральної, так і місцевої влади. Бо ми мали б не перекладати бруківку, а навіть десь трохи потиснутися в різних парках, але точно побудувати укриття, коли майже щоночі люди, у тому числі й кияни, змушені в них ночувати.

Ви бачите людей, які йдуть до станцій метрополітену, несучи з собою палатки, тому що в укриттях досі не передбачена наявність навіть води, не кажучи вже про туалети.

У цьому законопроекті, який наша команда розробила два роки тому, він лежав на полиці, пилився, і це ще один наш сором, вказані дуже чіткі вимоги, що має бути в кожному укритті, починаючи від води і завершуючи медикаментами, має бути визначена особа, яка відповідає за стан цих укриттів. Укриття мають бути там, де є скупчення людей, і люди, почувши повітряну тривогу, могли б дістатися до них за 10 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина».

Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, фракція підтримуватиме даний законопроект. Дуже важливо, щоб і Кабінет Міністрів, зокрема Міністерство внутрішніх справ, Міністерство у справах громад, територій та внутрішньо переміщених осіб, інші зацікавлені органи взяли участь у доопрацюванні його до другого читання, бо тема укриттів актуальна як ніколи. Сьогодні ми маємо врахувати досвід прифронтових міст, де вже збудовані підземні школи, підземні заклади іншого публічного перебування, які мають бути відчинені під час повітряних тривог, бо обладнані (вбиральні, місця, де можна прийняти їжу і таке інше) для довготривалого перебування там людей.

Тому Міністерство внутрішніх справ та інші міністерства мають врахувати вже сьогодні, щоб ці приміщення були відчинені, в них було достатньо води й інших засобів для перебування громадян під час повітряних тривог, щоб були відповідальні особи.

Більше того, сьогодні цим має займатися не тільки місцева влада. Цей законопроект передбачає чіткі зобов'язання для обласних, районних військових адміністрацій, які теж мають брати на себе в певній мірі відповідальність як органи державної влади за відповідність цих приміщень, а Міністерство внутрішніх справ має внести зміни до тих стандартів, які вже затверджені, бо життя і час показали, де і що потрібно удосконалювати, щоб це справді захищало наших громадян. Голосуємо за основу і доопрацьовуємо до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Арешонков, я так розумію, передає слово Бакунцю.

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні пане Голово, президіє! Шановні народні обранці! Група «Довіра». Дійсно, практичний законопроект, який слід підтримувати. Він розділяє відповідальність між різними органами державної і місцевої влади щодо утримання та забезпечення укриттів. Але у своєму сьогоднішньому виступі я хотів би підняти тему про те, що державних грошей для місцевого самоврядування сьогодні немає. Місцеве самоврядування в переважній більшості несе відповідальність за укриття. Ми не маємо вже на якому році війни і цих великих терористичних атак типових новозбудованих укриттів у наших великих, малих містах і різних населених пунктах.

Тому я закликаю під час підготовки проекту бюджету на наступний рік відновити Державний фонд регіонального розвитку, в якому закласти можливість будівництва укриттів по всій території нашої країни. Це вкрай важливо. Ми з вами не дотиснули уряд, і він закрив школи в селах, тепер діти мають їздити до міст, містечок навчатися, але там типових новозбудованих укриттів немає. Нам треба відновити державне фінансування на будівництво укриттів та інших безпечних місць у час війни на всій території нашої України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І завершальний виступ. Я так розумію, Соломія Анатоліївна Бобровська передає слово Юлії Леонідівні Сірко. Будь ласка.

Шановні колеги, після цього будемо голосувати. Прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

СІРКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, за даними МВС на даний момент в Україні існує

66 тисяч 574 укриття, загальна місткість яких розрахована на 16,5 мільйона громадян. Це 40 відсотків, навіть 30 відсотків наших громадян, які теоритично мають можливість користуватися укриттями, що знаходяться, як мінімум, за 10–15 хвилин від місць їхнього проживання.

Шановні колеги, ми не можемо захистити наших громадян, якщо у нас буде така невелика кількість укриттів, вони будуватимуться, хто як знає, і в абсолютно непристосованих для цього місцях. Багато країн світу, які мають постійні конфлікти, давно змінили правила будівництва будинків, де обов'язково мають бути укриття, підземні паркінги, а квартири і сходи збудовані таким чином, щоб людина могла швидко евакуюватися під час тривоги.

Безумовно, ми підтримуємо цей законопроект, який врегульовує будівництво укриттів, але без зміни підходу до їх будівництва, житлових будинків для людей, а саме фінансування на рівні держави, тому що відповідно до Конституції держава зобов'язана забезпечити на національному рівні безпеку громадян, ми не зможемо побудувати достатню кількість укриттів.

Тому, шановні колеги, давайте підтримаємо цей законопроект, щоб укриттями були забезпечені 100 відсотків українських громадян, щоб діти і жінки, могли повернутися і мати надійне укриття, а не перебувати за кордоном через те, що їм немає куди бігти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще Мамка – 1 хвилина, і голосуємо. Прошу народних депутатів займати свої місця.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги, від балістичної ракети ніхто не може врятуватися жодним законом або законопроектом. Ви уявляєте, у нас є Кабінет Міністрів, який не має програми щодо укриттів! Ми створюємо законопроект, щоб що? Відповідно до його норм Міністерство внутрішніх справ має відповідати за цю програму. Тому, на мою думку, повинні бути: програма уряду, відповідальний, встановлені законом нормативи, за якими слідкує МВС, кошти, виділені Кабінетом Міністрів. Що я сказав не так? Програми уряду немає. Була б програма, був би закон.

Я вважаю, треба йти трохи в іншому напрямі: програма діяльності уряду щодо укриттів, ревізія того, що є. Закон не розуміє, що є і що потрібно робити. Жоден не сказав, скільки чого є, в якому стані, і що потрібно робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього дуже важливого проєкту закону. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до ухвалення рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вжиття заходів із забезпечення безпеки громадян в умовах особливого періоду» ([№ 15397](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 296.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, наступний проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права військовослужбовців, ветеранів та військовополонених, яких звільнено з полону, на належну медичну допомогу, реабілітацію, протезування» ([№ 13704-д](#)).

Ми домовилися розглядати це питання так: Заремський – 1 хвилина, Геращенко – 2 хвилини, Цимбалюк – 2 хвилини, потім буду ставити на голосування дві поправки, і голосуємо за цей законопроєкт.

Заремський. Будь ласка, 1 хвилина. Далі так, як я сказав: Геращенко – 2 хвилини, Цимбалюк – 2 хвилини.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В. Шановна президіє! Шановні колеги! Тисячі наших військовослужбовців зазнають тяжких поранень, проходять складне лікування, тривалу реабілітацію та потребують сучасного протезування. Держава зобов'язана гарантувати захисникам, ветеранам і звільненим з полону повноцінну та безоплатну медичну допомогу. Законопроєкт № 13704-д закріплює державне фінансування такого лікування і реабілітацію.

Моїми поправками пропонується запровадити державне регулювання цін на протезно-ортопедичні вироби через референтне ціноутворення та створення національного каталогу цін. Це дозволить запобігти необґрунтованому завищенню вартості протезів, забезпечити прозорість ринку та ефективний контроль за використанням бюджетних коштів. Наші захисники мають отримувати якісні сучасні протези без бюрократії та переплат.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Геращенко. Будь ласка, 2 хвилини.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, це той випадок, коли «Європейська солідарність» хоче подякувати і профільному комітету, і робочій групі,

яку очолювала наша колега Ірина Никорак, за роботу над дуже важливим законопроектом, що покращує і спрощує проблему протезування наших поранених. Ідеться про десятки тисяч людей з дуже важкими пораненнями. Але я ще раз хочу звернути увагу ось на що.

Перше. Сьогодні наші протезисти, хірурги, ортопеди досягли надзвичайних висот через вал проблем, з якими вони щодня зіштовхуються, але їх зарплата є ненормальною. Тому наша команда вимагає, і ми про це вже говорили з Прем'єром, урядом, переглянути в бюджетному процесі пакети Національної служби здоров'я України.

Друге. Протягом цього місяця ми працювали на ветеранських форумах по всій Україні. І я хочу звернути увагу профільного Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, а також його голови пана Радущького на проблему: скарги запротезованих ветеранів щодо поганих складових і механізмів, які останнім часом почали ставити протезисти, зокрема в суглобових протезах, які випадають під час ходьби, інші історії. Вибачте, у нас мають бути тільки найякісніші речі для наших поранених. Я пропоную, щоб парламент, зокрема два профільних комітети, взяли під особистий контроль питання якості протезів, зокрема суглобових, неможливості тут корупції.

І третє, дуже важливе питання сьогодні. Ми надіслали відповідний запит до Міністерства охорони здоров'я про введені нові нормативи, які є жорсткішими для госпіталізації поранених. Ми просимо не створювати додаткові бюрократичні перепони для лікування наших поранених. Все це має бути враховано під час бюджетного процесу і нашої роботи з урядом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка, 2 хвилини. Після цього я поставлю на голосування дві поправки, і будемо голосувати за законопроект.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Нарешті цей законопроект потрапив до сесійного залу. Він надзвичайно важливий, бо писався долями наших військових, які поранені та які повернулися з полону. Цим законопроектом ми вносимо стабільне грошове забезпечення у розмірі 100 тисяч гривень під час лікування бойового поранення, травми та захворювання протягом всього лікування. Більше того, зберігаємо ці виплати, навіть якщо людина проходить лікування за межами нашої держави. Те саме стосується інших категорій громадян.

Хочу наголосити, що в Комітеті з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів робоча група на чолі з пані Іриною Никорак провела дуже велику роботу з головою комітету, нашими громадськими правозахисними і ветеранськими організаціями, які брали участь у підготовці цього законопроекту. До другого читання ми його кардинально змінили, удосконалили спільно з представниками міністерств оборони та охорони здоров'я.

Також цим законопроектом ми гарантуємо всім військовим, цивільним, які отримали поранення в результаті війни, якісне протезування на найвищому рівні.

Ще раз кажу, дуже важливий законопроект, до написання якого був залучений не тільки Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, а й інші колеги народні депутати з усіх фракцій і груп, за що ми їм сьогодні дякуємо. Міжфракційне депутатське об'єднання із захисту прав ветеранів, яке очолює Юлія Тимошенко, також подало дуже багато пропозицій.

Прошу підтримати. Голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас залишилися дві поправки. Перша поправка для врахування.

Поправка 62. На її голосуванні наполягає фракція «Батьківщина».

Михайле Михайловичу, якщо можна, коротко обґрунтуйте поправку 62.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, прошу уваги! Про що поправка 62? Ми пропонуємо виписати її таким чином: «Особи з інвалідністю внаслідок війни не можуть бути обмежені у праві вибору протезиста та суб'єкта господарювання, який надаватиме послуги з протезування або ортезування». Тобто ми даємо право людині самій обирати, який їй потрібно протез, звичайно, консультуючись з фахівцем. Дуже важлива поправка, прошу її підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко позиція комітету, і голосуємо за цю поправку.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Комітет не підтримав цю поправку. Колеги, я прошу звернути увагу, поправка 61 Тарасенка дає право військовому вибирати протезиста. Хочете *Superhumans*, хочете того протезиста, який сформує такий протез, який потрібен військовослужбовцю. Військовослужбовці не є всі інженерами, які можуть самі обрати протез. Індивідуально протеза для кожного військового не існує. Він збирається як *LEGO*: окремо суглоб, кістка, ендопротез. І для того, щоб його сформувати, потрібно працювати з фахівцем. Поправка 61 поглинає пропозицію вільного вибору протезиста. Поправку 62 комітет підтримувати не рекомендує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 62 комітетом відхилена.

Ставлю на голосування поправку 62 для її врахування. Позицію ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 104.

Рішення не прийнято.

Поправка 92. Фракція «Голос» наполягає на підтвердженні поправки 92.

Хто? Соломія, так? Перепрошую, Стефанишина Ольга. Будь ласка.

СТЕФАНИШИНА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, ми всі пам'ятаємо, як Президент Зеленський у 2024 році оголосив реформу МСЕК. Так от, у цьому законопроекті є поправка 92, яка, на превеликий жаль, руйнує всю цю реформу. Ми ліквідували МСЕК, тепер ветеран іде до лікаря, йому ставлять діагноз, а потім призначають пенсію. Знаєте, яку? 2,5 тисячі гривень. Його ніхто не питає, як він на колісному кріслі на четвертий поверх підніметься, ким він хоче працювати, взагалі існувати в цьому житті. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України за 1,5 року не зробило свою роботу, бо не має ресурсів. Вибачте, ми сьогодні не маємо ресурсів завершити реформу МСЕК.

Прошу поставити на підтвердження поправку 92, і дуже прошу за неї не голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

Шановні колеги, займіть свої місця.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Колеги, позиція комітету – підтримати цю поправку зеленою кнопкою. Чому? Тому що цим законопроектом переносяться терміни створення у Міністерстві соціальної політики, сім'ї та єдності України оцінювання повсякденного функціонування людини. Жодного зв'язку з розміром пенсії цей законопроект не має. Прошу медичний комітет вивчити свою матеріальну частину.

Коли приймали реформу МСЕК, медичним комітетом була внесена поправка 480 про те, що реформа у Міністерстві соціальної політики, сім'ї та єдності України без грошей, без фахівців має бути зроблена до 1 липня 2026 року. Цей термін вже вийшов. Якщо ми залишимо цю норму, це буде порушення закону. Тому давайте діяти відповідно до бюджетних розписів, робити реформу відповідно до ресурсів, а не тому, що комусь хочеться.

Підтримайте цю поправку зеленою кнопкою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ви зрозуміли, поправка 92 комітетом врахована. Народна депутатка Стефанишина просить поставити це рішення на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 92 для її підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права військовослужбовців, ветеранів та військовополонених, яких звільнено з полону, на належну медичну допомогу, реабілітацію, протезування» ([№ 13704-д](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 308.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Покажіть по фракціях і групах.

Михайло Михайлович Цимбалюк (*Шум у залі*). Я перепрошую, в мене є від фракції і групи заява з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Михайле Михайловичу, заява від фракції «Батьківщина» і групи «Партія «За майбутнє», так? Виступ до 3 хвилин, і тоді наступний законопроект (*Шум у залі*). З процедури?

Цимбалюк – з процедури.

ЦИМБАЛЮК М.М. Зважаючи на важливість цього закону, прошу доручити Голові Верховної Ради невідкладно підписати його і негайно направити на підпис Президентові України.

Шановні колеги, просимо підтримати пропозицію.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, пропоную відгукнутися на пропозицію шановного Михайла Михайловича Цимбалюка і доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати щойно прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права військовослужбовців, ветеранів та військовополонених, яких звільнено з полону, на належну медичну допомогу, реабілітацію, протезування» (проект № 13704-д) та негайно направити його на підпис Президентові України.

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 280.

Рішення прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко – з процедури.
Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні колеги, пропоную запросити голову Держфінмоніторингу Філіпа Проніна на пленарне засідання Верховної Ради України 20 серпня на 12 годину для надання інформації.

Пан Пронін, відомий турист, який їздив в Танзанію взимку, Мексику, Париж, Люксембург, Берн – всюди. Але є одне місце, куди він ніяк не може дістатися – це Верховна Рада України. Наприклад, ігнорує, не приходить на засідання тимчасових слідчих комісій, і це є абсолютно неприйнятно. Є навіть доручення Прем'єр-міністра України щодо цього, але Пронін все ніяк не може його виконати.

Шановні колеги, пропоную вам якось підняти ім'я Верховної Ради, щоб цей танзанійський Пронін не витирав ноги об неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Олексійовичу, зрозуміло.

Ставлю на голосування пропозицію Гончаренка так, як вона прозвучала. Прошу голосувати.

«За» – 112.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, надійшла заява від фракції «Батьківщина» і групи «Партія «За майбутнє» з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка, 3 хвилини. Потім – наступний законопроект, і далі ті питання, задля яких ми сьогодні зібралися.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Дорогі наші захисники! Щойно Верховна Рада виконала свій обов'язок щодо розширення і посилення захисту прав наших військовослужбовців. Це заслуга усіх вас – тих, які активно працювали у міжфракційному депутатському об'єднанні, яке очолює Юлія Тимошенко, в ТСК з питань розслідування порушень прав військовослужбовців та ветеранів у лікуванні, реабілітації та протезуванні, інших майданчиках, що забезпечило ефективну підготовку та прийняття цього законопроекту. Щодо його прийняття були звернення обласних, міських і районних рад.

Коротко про те, що ми ним гарантуємо. Військовослужбовці можуть бути у відпустці для лікування у зв'язку із захворюванням, чого раніше не було.

Передбачили пільги особам з інвалідністю внаслідок війни, які будуть забезпечені реабілітацією, протезами, ортезами кінцівок підвищеного функціонування, а також повне збереження усіх видів грошового забезпечення військовослужбовців на час лікування або реабілітації, в тому числі під час перебування у закладах охорони здоров'я іноземних держав, що до цього не було врегульовано. Військовослужбовці-ветерани, особи, звільнені з полону, а також іноземці й особи без громадянства, які проходять військову службу в ЗСУ, під час лікування і реабілітації в закладах охорони здоров'я та інших закладах всіх форм власності й підпорядкування забезпечуються покращеним харчуванням, а лікування і реабілітація здійснюються на рівних умовах у повному обсязі за рахунок коштів державного бюджету. У разі потреби для військовослужбовців-ветеранів та військовополонених, які повернулись з полону, реабілітаційні заходи продовжуватимуться у довготривалому реабілітаційному періоді, а не так, як зараз – обмежуються.

Також військовослужбовці після завершення лікування та реабілітації перед поверненням до військової частини зобов'язані пройти ВЛК. Ніхто не має права відправляти їх на фронт одразу після лікування, як це наразі відбувається, тільки після висновку ВЛК. Передбачаються додаткові виплати під час поранення.

Шановні колеги, ще раз підкреслюю, на нашу думку і тих членів Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, які довготривало працювали над цим проєктом, це справді важливий закон. Дякую представникам всіх фракцій і груп, керівнику робочої групи Ірині Никорак за її терпіння і мужність, всім громадським організаціям, представникам міністерств соціалістики, охорони здоров'я та іншим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, рухаємося далі.

Вашій увазі пропонується проєкт Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» щодо формування комплексної державної підтримки та підвищення соціальних гарантій для сімей з особами з інвалідністю» ([№ 14191](#)).

Шановні колеги, ми обумовили такий порядок розгляду цього питання (там буде небагато виступів, і голосуємо): Заремський – 1 хвилина, потім хтось виступить від фракції «Європейська солідарність» – 2 хвилини...

Михайле Михайловичу, може, ви вже виступили? Добре, 1 хвилина – Михайло Цимбалюк, 2 хвилини – від групи «Партія «За майбутнє», 3 хвилини – Гетманцев, і голосуємо (*Шум у залі*). Добре, 2 хвилини – Мар'яна Безугла.

Заремський. Будь ласка, 1 хвилина.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В. Шановна президіє! Шановні колеги! Сьогодні державна допомога дітям з інвалідністю та особам з інвалідністю з дитинства не відповідає реальній вартості життя. Прожитковий мінімум, від якого вона розраховується, залишається критично заниженим. Законопроект № 14191 має посилити підтримку таких родин. Однак норма, за якою з січня 2028 року порядок виплати визначатиме уряд, а надбавка на догляд не виплачуватиметься, є неприпустимою.

Моїми поправками пропонується зберегти чинні гарантії: дітям-сиротам з інвалідністю виплачувати допомогу та надбавку на догляд у повному обсязі, а іншим дітям з інвалідністю – в розмірі 50 відсотків. Особливо це важливо для дітей підгрупи А, які постійно залежні від стороннього догляду. Не можна ухвалювати зміни, що звужують уже гарантовані соціальні права.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фракція «Європейська солідарність» – 2 хвилини. Хто виступить?

Федина. Будь ласка, 2 хвилини.

ФЕДИНА С.Р. Загалом це є правильний законопроект, тому що не можна відмахнутися від родин, в яких є дитина з інвалідністю, якоюсь подачкою, як сльози, а потім залишати родину сам-на-сам з тією бідой, розв'язувати всі проблеми і платити багатотисячні рахунки. У цьому законопроекті є й правильні речі: фінансова допомога, раннє втручання, соціальні послуги, супровід, підтримка інклюзивного навчання. Але я хотіла б в цьому контексті наголосити, що недостатньо проголосувати хороший законопроект, надзвичайно важливо пропильнувати, щоб подалі були закладені гроші і механізми забезпечення прав родин з дітьми з інвалідністю.

Дуже багато ми вже голосували гарних речей, але пізніше виявлялося, що ані в бюджеті, ані в урядових програмах ці всі питання не відображені. І оскільки зараз будемо розглядати програму дій уряду, мені дуже хотілося б, щоб ми акцентували на тому, що якщо закладаємо гроші для родин з дітьми з інвалідністю, то ці кошти мають бути гарантовані у державному бюджеті не за наявності фінансового ресурсу, а щоб це було конкретне державне зобов'язання. Це перше.

Друге. Соціальні послуги. Законопроект передбачає їхнє фінансування протягом перших п'яти років. І уряд зараз вже мав би показати, де буде створена ця мережа соціальних послуг, скільки потрібно фахівців, хто їх готуватиме, скільки це коштуватиме. Бо право на послугу, якої немає в громаді, це не право, а запис на папері.

Третє. Реабілітація, забезпечення і доступ.

Четверте, що є неабияк важливим, – інклюзивні укриття.

Тому я дуже маю надію, що, доопрацьовуючи прийнятий сьогодні у першому читанні законопроект фракції «Європейська солідарність» про укриття, ці речі також не будуть забуті на державному рівні.

Хочу наголосити і на питаннях стосовно дітей-чорнобильців, які отримали інвалідність внаслідок Чорнобильської катастрофи. Наразі уряд скасував будь-які виплати цим людям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірина Никорак – 2 хвилини. Далі, нагадую, 1 хвилина – Цимбалюк, 2 хвилини – представник групи «Партія «За майбутнє», 2 хвилини – Мар'яна Володимирівна, 3 хвилини – Гетманцев, і голосуємо.

Будь ласка, Ірино.

НИКОРАК І.П. Фракція «Європейська солідарність». Колеги, ви навіть не уявляєте, яка кількість українських родин очікують на такий закон. Сьогодні ми розглядаємо доопрацьовану версію законопроекту з додатковими поправками, яка, на мій погляд, є набагато кращою. Зокрема йдеться про поправку 413, яка нарешті демонтує радянську систему виплат. Тобто ми ламаємо практику, коли гроші забиралися закладом автоматично. Тепер жодної копійки без особистої письмової заяви особи з інвалідністю. Кошти спрямовуватимуться виключно на покращення умов життя дитини з інвалідністю.

Окремо відзначу захист прав дітей-сиріт у спеціалізованих закладах. Накопичення 90 відсотків допомоги на окремому рахунку забезпечить дитині стартовий капітал на виході у доросле життя.

Фракція «Європейська солідарність» підтримує концептуальні зміни в законопроекті, а саме можливість вибору: чи залишатись на старій системі прожиткового мінімуму, чи перейти на базову величину, яка має бути не менше ніж 4 тисячі гривень.

Далі. Розширення кола отримувачів. Допомогу отримують діти з груп ризику та з тяжкими порушеннями розвитку. Це і раннє втручання, і супровід під час інклюзивного навчання, і право на тимчасовий відпочинок для батьків.

Важливим аспектом є надання родинам, які виховують дітей з інвалідністю, чіткого права на перетин кордону поза чергою. Це суттєво зменшить стрес на дітей і полегшить логістику для їхніх батьків.

Отже, фракція «Європейська солідарність» підтримує даний законопроект і закликає всі фракції та групи доєднатися до голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович – 1 хвилина, потім Разумков – 2 хвилини, група «Партія «За майбутнє» – 2 хвилини, Мар'яна Володимирівна – 2 хвилини, Гетманцев – 3 хвилини.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, хочу виправити свою помилку. У попередньому виступі щодо важливого законопроекту я не подякував Голові Верховної Ради України і президії. Від них також залежало, щоб законопроект потрапив до сесійного залу і сьогодні був ухвалений. Дякую вам, пане Голово, і всій команді.

Тепер по суті законопроекту, який ми зараз розглядаємо. Ідея його написання належить Данилу Гетманцеву. Він переконав нас у важливості проекту, Галина Третякова стала співавтором у написанні. Це також революційний законопроект в питанні виплати родинам, які мають дітей з інвалідністю, долею покликані бути батьками таких дітей. Непроста їхня доля. Ті мізерні копійки, які виділяла держава, це було приниження. Цим законопроектом пропонується з 1 січня наступного року у разі підвищити допомогу.

Ми мали дискусію, чому прив'язка до 4 тисяч гривень, хотіли до мінімальної зарплати. Але нехай краще 4 тисячі гривень, ніж ті мізерні 700–800 гривень, які є зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Разумков. Будь ласка, 2 хвилини.

РАЗУМКОВ Д.О. Це той випадок, коли законопроект відправили на доопрацювання і зробили нормальним. Тому що той варіант законопроекту, який пропонував автор, не працював би на користь людям. Тому тут треба віддати належне комітету, який доопрацював законопроект, і він, думаю, буде проголосований Верховною Радою. Команда «Розумна політика» також його підтримує.

Ми маємо розуміти, що це не лише сьогоднішній виклик, завтра будуть такі самі виклики стосовно наших ветеранів, наших цивільних, які постраждали під час війни, під час російських обстрілів, під час всього того, що сьогодні робить з нашою державою ворог. На жаль, ми не можемо говорити про те, що ця війна закінчиться завтра, тому що сьогодні дуже багато сил роблять все для того, щоб вона не закінчувалася, бо дуже багатьом вигідно, щоб вона продовжувалася, гинули наші хлопці, діти, цивільні, знищувалася українська економіка, знищувалося все, що називається українським.

Я сподіваюся, цей законопроект у такій редакції буде підтриманий, і нормальних законопроектів, які набиратимуть і 300 голосів у цьому залі, буде більше, законопроектів, які працюватимуть для людей. Не на «шкурняки», не на перетягування канату, не на те, в кого більше повноважень і менше розуму, а працюватимуть на економіку нашої держави, на Збройні Сили, на наш бізнес, на наших пенсіонерів, вчителів, лікарів, людей з інвалідністю, яких сьогодні в Україні стає з кожним днем більше, ну, і, звісно, на наше майбутнє – наших дітей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход – 2 хвилини, Безугла – 2 хвилини, Гетманцев – 3 хвилини, і голосуємо. За 7 хвилин ми голосуємо, прошу врахувати.

СКОРОХОД А.К. Колеги, дійсно, всі очікують прийняття цього законопроекту. Він хороший, і нарешті ми зробимо щось добре для нашого суспільства. Хочеться зазначити, сумно було побачити, що численні поправки, які гарантували виплату на рівні мінімальної заробітної плати, не були враховані. І у нас на сьогодні мінімальна виплата становитиме 3 тисячі гривень – 75 відсотків від того базового мінімуму, базової величини, яка закладається. Що можна зробити, як можна вижити на 3 тисячі гривень, якщо їх навіть на комуналку не вистачить?

Тому, з одного боку, це добре, що піднімаємо хоч якось, але з іншого боку, цього недостатньо для того, щоб діти з інвалідністю мали можливості для свого розвитку і на покращення свого здоров'я.

Більше того, треба зазначати, що питання не тільки у виплатах, а й в реабілітації. На сьогодні є багато хвороб, але якщо застосовувати нормальну реабілітацію хоча б чотири-п'ять разів на рік, дитина, наприклад, з ДЦП може адаптуватися до нормального життя. Хто веде таких дітей, знає, якщо з ними працювати, можна поставити на ноги, вивести в нормальне доросле життя.

Окремо хочу згадати тих чорнобильців, які вчора стояли біля стін Верховної Ради, яким не виплачують пенсії, відсуджені судами, підтверджені Конституційним, Верховним, адміністративними судами, але до сьогодні ці люди залишаються поза інтересами держави. Ми маємо це теж виправити і змінити. Це наша з вами задача.

Законопроект голосуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безугла – до 2 хвилин, потім – Гетманцев, і голосуємо.

БЕЗУГЛА М.В. Я також підтримую цей законопроект. Ми маємо піклуватися про дітей, людей з особливими потребами, додатковими потребами, яких стає все більше. Кількість травмованих людей залежить від того, наскільки ми бережемо людей, зокрема на фронті, наскільки зрозумілою є система мобілізації, соціальних пільг, грошового забезпечення військових. Мушу сказати очевидну річ, що зараз відбувається у Міністерстві оборони: навіть ті робочі групи, які викликали у вас, колеги, багато питань, призупинили свою роботу. Ви пам'ятаєте нещодавню спробу щодо термінів служби? Принаймні спробу. Так, її критикували, а що зараз? А що з грошовим забезпеченням командирів, з базовим грошовим забезпеченням, яке збиралися підняти? Як далі? Якщо йдуть заяви, що у Міністерстві оборони буде продовжена політика, то чому цього не відбувається? Як так трапилося, що фактично через місяць ці процеси просто поставлені на паузу? Що ми виграли? У чому сенс таких змін у Міністерстві

оборони? Нам доведеться перевинаходити помилки? Яка роль оборонного комітету? Яка роль парламенту?

Колеги, зараз ви будете заслуховувати міністрів і приймати рішення. Я вас прошу приймати рішення усвідомлено, принаймні, хоча б ставте запитання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І завершальний виступ – Данило Олександрович Гетманцев. Будь ласка, до 3 хвилин. Після цього ми будемо голосувати за цей дуже важливий законопроект. Прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

Будь ласка, Даниле Олександровичу, 3 хвилини.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую всім причетним до роботи над цим великим революційним законопроектом про нову систему соціального забезпечення сімей з дітьми з інвалідністю. Дякую Президенту за підтримку, дякую голові Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галині Третяковій, а також Тетяні Цибі за величезну титанічну роботу, проведену за цей рік над цим дуже складним законопроектом. Дякую міністру соцполітики Улютіну і його першій заступниці Шемелинець. Дякую всім громадським організаціям, що займаються підтримкою дітей з інвалідністю, з якими узгодили норми і разом дописали цей законопроект. Його прийняття сьогодні очікує 160 тисяч сімей дітей з інвалідністю.

Ним передбачаються істотні зміни: в разі збільшуються соціальні виплати таким сім'ям, батькам не треба обирати між доглядом і роботою, працювати чи не працювати, бо вони так чи інакше отримуватимуть відповідні доплати. Гроші дійсно ходять за дитиною. Це додатковий захист дітей, які перебувають в інтернатах. Буде створено Єдину інформаційну систему взаємопов'язаних соціальних послуг підтримки дітей, які оплачуватимуться за рахунок державного бюджету. Це послуга раннього втручання від 0 до 4 років, послуга підтримки дітей у школах, якщо вони здатні відвідувати школи, і вдома, якщо вони школи не можуть відвідувати, послуга тимчасового відпочинку для батьків.

Я дуже вдячний, що ми разом з вами, Президентом зробили таку значиму реформу для підтримки дітей. І ті стандарти Європейського Союзу, до яких ми намагаємося наблизитися, з цією реформою стали точно ближче. Це повага до всіх людей з інвалідністю, а не тільки до дітей, бо це наш обов'язок. І дуже важливо, що робимо ми це під час війни, коли грошей не вистачає ні на що, бо ми як країна, як суспільство, яке є милосердним, справедливим, останнє віддаємо дітям з інвалідністю.

Дякую. Прошу підтримати зеленою кнопкою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.

Шановні колеги, переходимо до ухвалення рішення. Прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» щодо формування комплексної державної підтримки та підвищення соціальних гарантій для сімей з особами з інвалідністю» ([№ 14191](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 331.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Вітаю, колеги!

Шановні колеги, переходимо до наступних питань порядку денного.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85, пункту 10 частини першої статті 106 та частини четвертої статті 114 Конституції України міністр закордонних справ України призначається Верховною Радою України за поданням Президента України.

Президентом України внесено до Верховної Ради України подання про призначення Андрія Івановича Сибіги міністром закордонних справ України. У зв'язку з цим у Верховній Раді зареєстровано відповідний проєкт постанови [№ 15524](#). Відповідні матеріали вам надані.

Згідно з пунктом 4 частини четвертої статті 20 Регламенту Верховної Ради України дане питання включається до порядку денного сесії позачергово без голосування.

Запропонована процедура розгляду питання, узгоджена на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп, включає в себе: представлення кандидата – до 2 хвилин, виступ кандидата на посаду – до 3 хвилин, запитання народних депутатів до кандидата – до 4 хвилин (1 хвилина – на запитання, 1 хвилина – на відповідь), співдоповідь від головного комітету – 2 хвилини, виступити від депутатських фракцій і груп – до 16 хвилин (по 2 хвилини на виступ), прийняття рішення. Усього – 28 хвилин.

Приймається така процедура? Переходимо до розгляду.

Шановні колеги, займіть свої місця.

Железняк, що у вас? Прошу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія

«Голос»). Пане Голово, наскільки я пам'ятаю, кандидатів на посади міністрів оборони і закордонних справ має представляти Президент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає такого в Регламенті.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Він може передати ці повноваження своєму представнику у Верховній Раді, але перше право його.

Враховуючи, що ми за місяць так і не дізналися причини звільнення попереднього міністра оборони, яка причина затримки перепризначення чинних виконувачів обов'язки міністрів на посади міністрів, який план або задачі перед ними ставить Президент, цей діалог, був би точно не зайвим. Цього вимагають люди на вулицях і, як на мене, мали б вимагати народні депутати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що з процедури, Ярослав Івановичу?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. У даному випадку в мене питання: чи відома причина, через яку пан Президент не знайшов, попри теніс і стрільбу з лука, 5 хвилин для того, щоб поставити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярославе Івановичу, давайте все-таки триматися в межах нормального діалогу. Я поясню вам елементарну річ: такого в Регламенті немає, що Президент представляє. Це перше.

Друге. Президент відповідно до листа уповноважив свого представника у Верховній Раді це зробити, на що має абсолютне право. І сьогодні кандидатів представлятиме представник Президента України у Верховній Раді України Галина Олегівна Михайлюк.

Ірино Володимирівно, що у вас з процедури? Тільки, будь ласка, з процедури. Буде не з процедури, будемо зупиняти виступ.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановний пане Голово, я з процедури. Є закон, є Регламент, є парламентська традиція. Сьогодні наша фракція нагадала і вам, і пану Зеленському про парламентську традицію, яка існує всі 35 років: п'ять попередніх президентів і пан Зеленський своїх міністрів представляли особисто. Наразі не пані Галина подала ці кандидатури. Тому ми закликаємо вас до посилення легітимності цього призначення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірино Володимирівно, відповідаю вам одразу, тому що ви це...
(Шум у залі).

Це не з процедури, Артуре Володимировичу.

Ірино Володимирівно, відповідаю вам. Ви абсолютно вірно сказали, що це не регламентна норма, послались на парламентські традиції. Цитую вам

парламентську традицію: «Призначення Клімкіна П.А. міністром закордонних справ 19 червня 2014 року». Його взагалі ніхто не представляв, швидко проголосували. Це просто про парламентські традиції.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного.

До слова для представлення кандидата на посаду міністра закордонних справ України запрошується народний депутат України, представник Президента України у Верховній Раді України Галина Олегівна Михайлюк.

Будь ласка, до 2 хвилин.

МИХАЙЛЮК Г.О., *представник Президента України у Верховній Раді України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Сьогодні я уповноважена представляти парламенту подання Президента України про призначення Сибіги Андрія Івановича на посаду міністра закордонних справ України.

Зазначене подання глава держави ініціює відповідно до пункту 12 частини першої статті 85, пункту 10 частини першої статті 106 та частини четвертої статті 114 Конституції України.

Андрій Іванович Сибіга має значний досвід, досить успішний на посаді міністра закордонних справ України. Загалом Андрій Іванович Сибіга має понад 29 років досвіду дипломатичної служби України, що, безумовно, сприяє подальшому ефективному керівництву органами дипломатичної служби України.

Хочу вам нагадати, колеги, професійний досвід Андрія Івановича: робота в посольстві України в Республіці Польща, Надзвичайний та Повноважний Посол України у Турецькій Республіці, значний досвід роботи на керівних посадах у Міністерстві закордонних справ України, Офісі Президента України, останні два роки перебуває на посаді міністра закордонних справ України.

Зазначу, запропонований главою держави кандидат повністю відповідає вимогам Закону України «Про Кабінет Міністрів України».

Тому, беручи до уваги вагомий особистий внесок у зміцнення міжнародного співробітництва України, значний авторитет, професіоналізм та бездоганну ділову репутацію Андрія Івановича Сибіги, від імені Президента України прошу підтримати запропоновану ним кандидатуру. Колеги, прошу підтримати дане подання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, до слова для виступу запрошується кандидат на посаду міністра закордонних справ України Андрій Іванович Сибіга.

Андрію Івановичу, будь ласка, до 3 хвилин. Тим паче, вчора ви провели великий марафон, сьогодні зустрілися з усіма фракціями і групами, які мали бажання.

СИБІГА А.І., кандидат на посаду міністра закордонних справ України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Ми перебуваємо на визначальному етапі війни, коли саме дипломатія набуває особливого значення. Це час як нової геополітичної ролі України, так і викликів безпрецедентного масштабу, що покладає на усіх нас особливу відповідальність, диктує логіку наших дій.

Нічого важливішого за закінчення війни немає. І за минулий рік багато зроблено. Попри всі виклики, ми зберегли підтримку, розблокували 90 мільярдів євро, посилили тиск на росію, створили Спецтрибунал, суттєво розширили дипломатичну присутність у світі і в міжнародних організаціях, відкрили перші кластери. Але, допоки триває війна, жодні зусилля не можуть вважатися достатніми. Ми чітко усвідомлюємо виклики та знаємо, що робити. Три ключові пріоритети: справедливий мир, ЄС і НАТО, світове українство. Загалом беремо курс на максимальну прагматизацію та економізацію зовнішньої політики. Таким є бачення Президента України.

Мірилом ефективності є результат. Перше. Щоб завершити війну, потрібна сила на полі бою та за столом переговорів. І тут дипломатія виходить на передній план. Залучення США, активна роль Європи, тиск на Москву та посилення України, нові пакети військової підтримки, пакет стримування, масштабування оборонки. Найнагальніше – посилення повітряного щита та захист від балістики. Будемо максимально залучати союзників, аби забезпечити паритет, перевагу та асиметрію для нашого війська. Нам потрібна самодостатність в усіх критичних озброєннях. Маємо 11 коаліцій, включаючи антибалістичну, створену нещодавно, а восени буде запущено важливу геополітичну ініціативу – «Карпатська ініціатива». Напередодні зими хочемо залучити партнерів на підтримку енергетики для забезпечення стійкості України.

Друге. Вступ до ЄС. Мета – відкрити якнайшвидше всі кластери. Працюємо з сусідами, ключовими столицями, Брюсселем та іншими кандидатами.

Прагматичне добросусідство, правильна прагматика переважають будь-які емоції. Інтеграція до НАТО – незмінний пріоритет та перехід у практичну площину. Максимально заходимо у всі формати практичної взаємодії вже сьогодні.

Продовольчий експорт у Чорному морі. Вже домовилися з сусідами про транзит. Відновлюємо шляхи солідарності, шукаємо способи захисту свободи судноплавства.

Третє. Люди. Світове українство, збереження зв'язків та ідентичності, захист прав українців за кордоном, посилення присутності, цифровізація. Важливе інституційне посилення як консульської служби, так і дипломатичної системи загалом.

Треба боротися за кожну ракету, кожен кластер, кожен новий ринок для експортерів, кожне санкційне рішення, кожен пакет для енергетики. Українська

дипломатія готова до цієї боротьби разом з парламентською дипломатією. Працюємо спільно як уряд, парламент, держава та нація. У єдності сила!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Івановичу.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання. Нагадую: 1 хвилина – на запитання, 1 хвилина – на відповідь.

Безугла Мар'яна Володимирівна. Будь ласка, 1 хвилина.

БЕЗУГЛА М.В. Прошу кандидата прокоментувати своє бачення стосовно нашої оборонної співпраці, долі коаліції «Рамштайн», інших ініціатив щодо розвитку оборонного співробітництва, виробництва зброї, антибалістичної програми і перспектив надання *Patriot*.

Дякую.

СИБІГА А.І. Дякую за запитання. Альфа і омега всіх наших зусиль є підтримка нашої обороноспроможності, нашого війська, додаткові пакети, довготермінова підтримка, покриття бюджету, дефіциту бюджету.

«Рамштайн» працює, наповнюється. І ми чітко розуміємо черговість зустрічей і чергові рішення, що мають досягатися, обговорюються завчасно.

Антибалістична коаліція – це перший такий успішний прояв лідерства України, коли, виходячи із наших національних пріоритетів, ми сформували цю коаліцію за кордоном, і зараз вона активно наповнюється головними стейкхолдерами, аби дати практичний результат в короткій перспективі.

Головним пріоритетом з точки зору роботи з партнерами є, безумовно, закриття українського неба, особливо напередодні зими, в контексті посилення російського ракетного терору. Ми тут теж активно працюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галайчук Вадим Сергійовича, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГАЛАЙЧУК В.С., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Андрію Івановичу, як відомо, після того, як білорусь на своїй території розмістила російську ядерну зброю і продовжує надавати всіляку посильну допомогу російським військам, сильно погіршилася ситуація з безпековою перспективою. На сьогодні, наскільки мені відомо, відсутня (в публічному вигляді у всякому разі) чітка стратегія, документ стосовно того, ким ми бачимо білорусь і які політичні та військово-політичні заходи плануємо. Прокоментуйте, будь ласка, чи можна найближчим часом очікувати такого документа, такої візії.

Дякую.

СИБІГА А.І. Дякую за запитання. Документ буде готовий, ми його представимо на засіданні комітету. Білоруський напрям і далі становить загрозу для нашої та європейської безпеки. Білорусь співвідповідальна за російську агресію. Режим Лукашенка має бути притягнутий до відповідальності, санкціонований. Ми структурували підходи в рамках нашої політики щодо білорусі, налагодили належне співробітництво з демократичними силами. У міністерстві за моєї ініціативи створено нову посаду – посол з особливих доручень. Призначена особа відповідатиме за цей напрям, який інституційно будемо посилювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І завершальне запитання. Гевко Володимир Леонідович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕВКО В.Л., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день, Андрію Івановичу! Дякую вам за ваш досвід. Вважаю, ви є одним із найпотужніших кандидатів на цю посаду.

Моє запитання таке. Зараз наші вороги щосили намагаються розколоти наших партнерів, зробити Україну ворогом в їхніх очах. Ми бачили приклад з Угорщиною, бачимо, що відбувається в Польщі. Як, на вашу думку, повинна діяти Україна, зокрема наше Міністерство закордонних справ, у цих ситуаціях, щоб наша держава залишалася в топових пріоритетах наших партнерів, надалі отримувала їх підтримку?

Дякую.

СИБІГА А.І. Дякую за теплі слова і запитання. Сприймаю це призначення як величезний виклик і величезну відповідальність перед державою, народом і самим собою.

У своєму виступі я вже наголошував на добросусідстві прагматичному, взаємовигідному, чесному, рівному. Україна реагуватиме дипломатично. Ми не будемо не помічати недружніх кроків стосовно нас. Ми зацікавлені в поглибленні двосторонніх взаємовигідних добросусідських відносин, маємо відповідні паспорти кожної країни, маємо, що запропонувати. Цим країнам ми також потрібні, тому що Україна зараз набула статусу контриб'ютора безпеки. Ми не прохачі. Ця політика і далі вибудовуватиметься з точки зору українських національних інтересів, враховуючи наше спільне європейське майбутнє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, до слова запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександр Олександрович Мережко.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва за дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України на своєму засіданні 19 серпня 2026 року розглянув проєкт Постанови «Про призначення Сибіги А.І. на посаду Міністра закордонних справ України» ([№ 15524](#)), внесений Президентом України Володимиром Олександровичем Зеленським.

За результатами розгляду, керуючись положеннями пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України, члени комітету прийняли рішення рекомендувати Верховній Раді України підтримати призначення на посаду міністра закордонних справ України Сибіги Андрія Івановича.

Колеги, наш комітет давно співпрацює з Андрієм Івановичем. За цей час він довів свій високий рівень професіоналізму, порядності, надійності. Кандидат має великий досвід і авторитет як серед дипломатів, так і серед парламентаріїв. Попереду дуже багато праці і багато викликів, але ми впевнені, що Андрій Іванович гідно впорається з усіма викликами.

Колеги, прошу підтримати кандидатуру Андрія Івановича Сибіги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп. Нагадую, по 2 хвилини на виступ, усього – до 16 хвилин.

Бойко Юрій Анатолійович. Будь ласка.

Папієв. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні колеги! Учора наша депутатська група мала зустріч з кандидатом на посаду міністра закордонних справ Андрієм Івановичем Сибігою. Доповідаю нашим громадянам, в нас відбулася дуже конструктивна розмова, в тому числі і критична, бо є багато питань до Міністерства закордонних справ як з боку євроінтеграційних зусиль, так і з боку наших громадян, які через війну перебувають за межами України. Тобто, якщо доповідати громадянам України, євроінтеграційні питання ми розділили на чотири напрями.

Перший напрям – переговорний процес. Ви знаєте, що після скринінгу законодавства відкрито лише два кластери із шести. Виникає питання щодо прискорення розгляду та відкриття ще чотирьох кластерів.

Другий напрям – консолідація наших міжнародних партнерів навколо України і її підтримки. Тут також треба підсилення (*Шум у залі*).

Артуру Володимировичу, я просив би не заважати працювати. Майте якусь етику.

Третій напрям. Нам треба підтримати адаптацію українського законодавства до стандартів і норм Європейського Союзу.

І четвертий напрям – це питання, яке розглядалося вчора, щодо підтримки наших громадян, які перебувають за межами України. Тобто в який спосіб впроваджуються електронні послуги, робота системи е-Консул, бо є багато нарікань людей на електронні черги, виготовлення українських паспортів. В який спосіб підтримуватиметься ідентифікація українців і запобігання їх асиміляції, в який спосіб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакумов. Будь ласка (*Шум у залі*).

Передаю Артуру Володимировичу зауваження щодо дій, які заважають колегам виступати.

Бакумов. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, прошу передати слово народному депутату Олександру Копиленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександрє Любимовичу.

КОПИЛЕНКО О.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Сьогодні вже говорили про парламентські традиції, і такою традицією, бо минулого разу я так само виступав, став мій виступ на підтримку кандидата на посаду міністра закордонних справ. Цей час довів правильність нашого вибору. Професійність, патріотизм, людські якості кандидата на посаду дають нам підстави його рішуче підтримати в цій якості.

Була відверта розмова на засіданні комітету, бо у нас конструктивні і позитивні відносини, проте вони не ідилічні. Є проблеми, про які ми відверто говорили. Сподіваюся, нова каденція кандидата сприятиме в подальшому і розвитку української дипломатії, спрямованої на нашу перемогу, і нашої держави.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов Артур Володимирович. От можна ж було не звідти кричати, а підійти.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, в мене є одне просте питання: навіщо було двічі відправляти у відставку міністра, щоб на цю посаду зараз втретє призначати ту саму людину? Чому Президент не виконав свій конституційний обов'язок і місяць тому не вніс кандидатуру цього самого міністра на розгляд Верховної Ради? Чому Президент вчергове поставив Конституцію на паузу? Чому Президент без жодних на те підстав залишив українську дипломатію, як кульгаву качку, на цілий місяць під час війни? Чому Президент не врахував навіть наради послів, яка проходила в цей час, тим самим проявивши повну неповагу до української дипломатії?

Колеги, зовнішня політика не може керуватися і бути монополією одного кабінету. На жаль, ці всі процеси є виразником того, що сьогодні є централізація і надмірна узурпація, в тому числі і в закордонній політиці України. Нам потрібне сильне, професійне і суб'єктне Міністерство закордонних справ. Ми знаємо, наскільки важливою є підтримка наших партнерів, наскільки важливо професійно захищати Україну за кордоном, тому очікуємо конкретних дій міністерства у цьому напрямі.

Оновлення парламентської дипломатії. Чуємо, що міністр готовий це підтримувати, тому очікуємо, що нарешті буде переглянута ганебна постанова Кабінету Міністрів, яка обмежує виїзд народних депутатів і послів за кордон.

Також ми вважаємо, що потрібно посилити роботу зі Сполученими Штатами Америки, яку Офіс Президента в парламентському вимірі блокував протягом років, розраховуємо на посилення в цьому напрямі.

Ну, і європейська інтеграція...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЕВ С.В. Дякую. Фракція «Батьківщина». Пане міністре, можливо, це той випадок, коли є можливість аналізувати не лише плани на майбутнє, а й що було зроблено. Це дуже важливо. Бо з цієї трибуни можна малювати будь-які плани, а далі реалії життя зовсім інші.

Учора в нас відбулася дуже, на мій погляд, важлива зустріч з кандидатом, на якій ми з'ясували ключові питання. Але залишається одне питання, на яке ви, пане міністре...

Прохання не відволікати міністра.

Пане міністре, дуже велике прохання, щоб ви звернули увагу на ключове питання – людський вимір. Ви абсолютно правильно сказали, 8 мільйонів українців повинні мати в наших посольствах, особливо консульствах, другу домівку, консули мають працювати щодня, без перерви, 24/7. Ви повинні аналізувати, консульства мають працювати по черзі, бути відкритими, ви маєте розуміти, працює консул чи ні. Якщо йому не вистачає потенціалу, консульства

треба негайно укрупнювати, щоб наші громадяни, а це, вдумайтеся, четверта частина дорослого населення і дітей, які перебувають у постійному режимі за кордоном, мали всі послуги. Не може бути такого, щоб нотаріуси в Україні давали генеральну довіреність, а консулати за кордоном видавали лише довіреність на конкретну послугу. Не може бути такого, щоб наші громадяни не отримували ці послуги постійно.

Безсумнівно, звертаю вашу увагу на питання вакансій послів. Це першочергове питання, на яке ви повинні звернути увагу.

І хочу наголосити на ключовому – відновлення дипакадемії. Ви зробили хорошу справу, це ваша заслуга, яка буде у віках.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Батенко Тарас Іванович, група «Партія «За майбутнє», передає слово Ірині Мирославівні Констанкевич. Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).* Шановні колеги! Шановний Андрію Івановичу! Депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримуватиме вашу кандидатуру на посаду міністра. Ми вважаємо, ваші досвід і напрацювання є тією підставою, яка дає можливість вас підтримувати і надалі.

Разом з тим ми хочемо наголосити, це вже в доповнення до тих тез, які озвучили наші колеги, що важливість зовнішньої політики зараз, на п'ятому році повномасштабної війни, є дуже вагомою, і на нараді послів ви правильно визначили пріоритет – дипломатія має бути результативною. Ми вас підтримуємо в цьому, вважаємо, що до всіх тих напрямів, які ви означили, варто активніше долучати і культурну дипломатію. Ми з вами неодноразово говорили, що ви маєте потужний ресурс у такій інституції, як Український інститут. Те, що Український інститут робить в Німеччині, Франції, інших країнах, є дуже важливим. Думаю, весь зал підтримає збільшення фінансування на культурну дипломатію в держбюджеті на 2027 рік. Адже, якщо ми говоримо і про українців, які є за кордоном, про партнерські стосунки, які у нас є, нам потрібно належно їх підтримувати.

Поруч з культурною дипломатією, ми вважаємо, і освіта має великі ресурси. Ті конференції, які зробили наші освітяни-науковці у Варшаві, Львові, та багато інших, які плануються, показують, що ми маємо горизонт.

Тому наше прохання: будьте проактивними, передбачайте, як воно працюватиме. А в нашій особі ви маєте союзників. Успіхів вам!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Воронько Олег Євгенович, група «Відновлення України».

Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Група «Відновлення України». Шановні колеги народні депутати, пане Голово! Андрій Іванович Сибіга вже тривалий час очолює Міністерство закордонних справ і зарекомендував себе як досвідчений дипломат та ефективний керівник. Його попередня робота послом України в Туреччині, на посадах першого заступника міністра та заступника Керівника Офісу Президента дала йому глибоке розуміння як двосторонньої, так і багатосторонньої дипломатії. У воєнний час він продовжує послідовно і успішно просувати інтереси України на міжнародній арені.

Ми очікуємо від міністра збереження та посилення ключових напрямів роботи: подальше зміцнення глобальної коаліційної підтримки України, активна робота щодо залучення військової допомоги та санкційного тиску на агресора. Важливим питанням залишається просування української адженди в різних регіонах світу, зокрема в країнах Глобального Півдня.

Особливу увагу потрібно приділити економічній дипломатії, залученню інвестицій, підтримці, експорту та роботі з міжнародними фінансовими інституціями.

Також критично важливим є захист прав та інтересів українців за кордоном. Має бути продовжено курс на активну, прагматичну та результативну зовнішню політику. Сьогодні дипломатичний фронт є одним із найважливіших напрямів нашої спільної боротьби за Україну.

Шановні колеги, ми закликаємо підтримати кандидатуру Андрія Івановича Сибіги. Депутатська група «Відновлення України» голосуватиме за.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рудик Кіра Олександрівна, фракція «Голос» (*Шум у залі*). Хто? Сірко, так? Потім ще Бакунець, і будемо голосувати. Я прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

Сірко Юлія Леонідівна. Будь ласка.

СІРКО Ю.Л. Шановний пане міністре, дякуємо вам, що ви все-таки зустрілися з усіма фракціями і групами, і ми мали можливість поставити вам запитання.

Пане міністре, хочеться побажати, щоб ви... Фотографуватися – це добре. Давайте ми призначимо 40 відсотків послів, яких не вистачає у важливих країнах, зокрема Сполучених Штатах Америки, Греції, Литві, Польщі та інших. Тому велике прохання призначити послів. Це перше.

Друге. Шановний пане міністре, тепер більш практичне прохання від українців за кордоном, якщо ми ними опікуємося. Україна так боролася з ухилянтами, що тепер внесли в перелік документів для ідентифікації

у Євросоюзі довідку із застосунку «Резерв+» для українських жінок. Тому тепер за кордоном європейські органи вимагають від українських жінок довідку із застосунку «Резерв+», бо в європейських країнах існує єдиний перелік документів як для чоловіків, так і для жінок. Прошу звернути на це увагу, дати конкретне роз'яснення, зокрема попрацювати з Єврокомісією, щоб не вимагали в українських жінок довідку із застосунку «Резерв+», бо їх там немає.

Також просимо поставити в пріоритет МЗС економічний напрям. У нас є велике питання з відкриттям портів, вірніше, з блокуванням портів, які дають величезну кількість доходу та валюти в Україну. Це пріоритет номер один для МЗС, нас, політиків і дипломатів, та наших європейських і західних партнерів. Тому що це не тільки блокування портів в Україні, а й великі геополітичні проблеми і для європейців, які очікують вибори у 2027 році, і для продуктової безпеки.

Дякую вам дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І завершальний виступ. Бакунець Павло Андрійович, група «Довіра».

Шановні колеги, після цього будемо голосувати. Прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане Голово! Шановний пане кандидате на посаду міністра! Дорогі колеги! Звичайно, як сказав міністр, дипломатія має бути результативною. Оскільки ви, пане кандидате, проявили себе протягом цих багатьох років як високопрофесійна людина в дипломатії, наша депутатська група підтримуватиме вашу кандидатуру на посаду міністра. Прохання ставити в пріоритет, як роботу з міжнародними партнерами, так і підтримку українців за кордоном.

Дорогі колеги, звичайно, ми розуміємо, що величезна кількість наших громадян, а це чи не чверть українців, проживають за кордоном. Тому наші відомства, українські представництва, посольства за кордоном мають добре працювати, аби підтримувати тих українців, які, на жаль, через війну шукають прихистку в різних країнах.

Також потрібно звернути увагу і ще раз задекларувати, що наш найближчий сусід – Польща є нашим партнером, добрим сусідом. Треба збільшити кількість зустрічей у цей непростий час у наших стосунках на міжурядовому, міжпарламентському рівнях, і не тільки, тому що дуже легко втратити дружні відносини, які будувалися протягом багатьох років. Закликаю вас, пане кандидате на посаду міністра, посилити співпрацю на різних рівнях з нашим найважливішим найближчим стратегічним партнером – Республікою Польщею та іншими країнами-партнерами у Європейському Союзі і за межами. Підтримуємо, голосуємо!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця і приготуватися до голосування. Колеги, будь ласка, швидше готуйтеся до ухвалення рішення.

Шановні колеги, обговорення питання завершено. Переходимо до ухвалення рішення.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85, частини четвертої статті 114 Конституції України, статті 9 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про призначення Сибіги А.І. на посаду Міністра закордонних справ України» ([№ 15524](#)) в цілому. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Вітаємо пана міністра!

Відповідно до статті 10 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» особа, призначена на посаду члена Кабінету Міністрів України, у день свого призначення перед вступом на посаду складає на пленарному засіданні Верховної Ради України присягу.

Для складення присяги на трибуну запрошується міністр закордонних справ України Андрій Іванович Сибіга.

Будь ласка, Андрію Івановичу.

СИБІГА А.І., міністр закордонних справ України. Дякую за підтримку і довіру.

Я, Сибіга Андрій Іванович, усвідомлюючи високу відповідальність члена Кабінету Міністрів України, урочисто присягаю на вірність Українському народові. Зобов'язуюся додержуватися Конституції України та законів України, зміцнювати суверенітет і незалежність України, обстоювати права і свободи людини та громадянина, дбати про добробут Українського народу, сталий демократичний розвиток суспільства.

Дякую. Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаємо, Андрія Івановича.

Шановні колеги! Перед тим, як перейти до наступного питання, маємо розглянути заяву депутатських фракцій «Голос» і «Європейська солідарність» з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ. Колеги хочуть подискутувати про парламентські традиції. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці, знаєте, сім років ми є свідками цинічної спроби переписати історію України, українського парламентаризму та маніпуляції, використовуючи найвищу трибуну держави – трибуну Голови Верховної Ради України.

Отже, 19 червня 2014 року, країна воює, росія вже захопила Крим, палає Донецьк і Луганськ. Президент України Порошенко приходить до парламенту для того, аби представити свої перші кадрові рішення. Дійсно, Регламент цього не передбачає, але давайте почитаємо стенограму того дня, згадаємо ту традицію, яка існувала в демократичній, європейській Україні до приходу до влади вас, нових облич.

Отже, тодішній спікер Верховної Ради оголошує присутність Президента Порошенка, який каже: «Шановні народні депутати, дорогі друзі! Маю високу честь бути присутнім у стінах Верховної Ради України, щоб розпочати робочий процес конструктивної взаємодії глави держави з Верховною Радою України. Сьогодні я прийшов до вас з першими кадровими пропозиціями, реалізація яких належить до нашої спільної компетенції. Менш за все хотів би починати з будь-яких обговорень попередників цих кандидатів. Це справжні державні мужі, які до сьогодні очолювали Генеральну прокуратуру, МЗС, Національний банк, прийшли на свої посади в умовах, близьких до катастрофічних. І щоб втримати країну, всі вони робили все, що могли, кожен на своїх посадах. Чогось з об'єктивних причин не змогли зробити, але, щоб реалізувати свої зобов'язання перед мільйонами і мільйонами виборців, волею яких на мене було покладено відповідальність за країну, хотів би, спираючись на народну довіру і можливості, дані мені Конституцією, сформувати команду патріотів, професіоналів, однодумців. Нині ми з вами лише розпочинаємо цей процес. І сьогодні я вперше, запевняю вас, але далеко не востаннє, прийшов до вас з першими кадровими пропозиціями. Щодо інших рішень, то вони обов'язково будуть. Іде напружений процес пошуку кандидатур, здатних виконувати неординарні завдання в екстраважних умовах, які зараз склались в Україні. Водночас і Верховна Рада сьогодні проходить тест на здатність до нашої співпраці, на здатність рахуватися і рухатися далі, щойно продемонстрований волею виборців».

Скажіть, будь ласка, які ще потрібні приклади поваги Президента до парламенту? І можна звернутися від нашої фракції до Голови Верховної Ради згадати про його конституційні обов'язки – захищати суб'єктність парламенту, а не працювати піар-службою Офісу Президента. Ганьба і неповага до цих прекрасних представників, яких сьогодні ми тут обговорюємо, з боку Зеленського, який не знайшов можливості прийти і представити генерала Хмару – кандидата на посаду міністра оборони України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, сьогодні були сказані дуже важливі речі, все прекрасно. Але в чому «прелесть»... *(Шум у залі)*. Я перепрошую *(Шум у залі)*.

Кричати не вийде. Шановні колеги, сьогодні нагадали, що стенограми не горять. У стенограмі, про яку я говорив, йшлося, що розгляд питання почався об 11 годині 43 хвилини 53 секунди. Я не буду читати все, а просто скажу, що прийняття рішення було об 11:45. На розгляд питання відвели 1 хвилину 48 секунд замість 28 хвилин, як сьогодні. Тому ні про яке представлення ніким не могло йти мови. Шановні колеги, давайте будемо чесними і відвертими.

Шановні, рухаємося далі *(Шум у залі)*.

Що у вас? З процедури? Артуре Володимировичу, закопуйте далі себе.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). З процедури. Я звідси. Шановні колеги і Руслан Олексійович Стефанчук!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тільки з процедури, Артуре Володимировичу.

ГЕРАСИМОВ А.В. Стенограма, а це процедурний документ, фіксує все засідання Верховної Ради. Голосування дійсно зайняло 2 хвилин...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не голосування.

ГЕРАСИМОВ А.В. Але об 11:25...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. ...в зал було запрошено Президента Порошенка 19 червня. Я обійшов депутатів тут сьомого скликання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, з процедури, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Вони підтвердили, що Порошенко тоді був в Раді і представляв міністра закордонних справ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, з процедури що у вас?

ГЕРАСИМОВ А.В. І якщо ви цитуєте стенограму, не брешіть, а беріть стенограму і за 10 хвилин до цього виступу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дивіться, якщо ви хочете нормального діалогу, я вас прошу... *(Шум у залі)*. Давайте спокійно вийдемо з цього питання. Артуре Володимировичу... *(Шум у залі)*. Ні, я не буду визнавати, я вам прочитав стенограму, шановні колеги.

Шановні народні депутати, відповідно до пункту 12 частини першої...
(Шум у залі).

Петре Олексійовичу, з процедури – з місця. Ні-ні, з місця, будь ласка.

Петре Олексійовичу, тільки з процедури.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, ми з вами зараз будемо розглядати ключове питання безпеки держави – обрання міністра оборони. Перед обранням Голова Верховної Ради...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петре Олексійовичу, з процедури.

ПОРОШЕНКО П.О. Ви перебиваєте мене. Ми не дамо розглядати питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно.

ПОРОШЕНКО П.О. Ви збрехали. Я був у цьому залі і представив всі три кандидатури. Припинення сьогодні опозиції ми не дозволимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури що?

ПОРОШЕНКО П.О. Це безвідповідально, недостойно Голови Верховної Ради і недостойно парламенту, який ви маєте високу честь очолювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Петре Олексійовичу (Шум у залі).

Шановні народні депутати, відповідно до пункту 12 частини першої статті 85, пункту 10 частини першої статті 106 та частини четвертої статті 114 Конституції України міністр оборони України призначається Верховною Радою України за поданням Президента України.

Президентом України внесено до Верховної Ради України подання про призначення Євгенія Леонідовича Хмари міністром оборони України. У зв'язку з цим у Верховній Раді України зареєстровано проєкт постанови [№ 15523](#). Відповідні матеріали вам надані.

Згідно з пунктом 4 частини четвертої статті 20 Регламенту Верховної Ради України дане питання включається до порядку денного сесії позачергово без голосування.

Була затверджена така процедура: представлення кандидата на посаду міністра оборони – до 2 хвилин (бачите, окремий епізод), виступ кандидата на посаду – до 4 хвилин, запитання до кандидата від народних депутатів – до 4 хвилин (1 хвилина – на запитання, 1 хвилина – на відповідь), співдоповідь від головного комітету – 2 хвилини, виступи від депутатських фракцій і груп – до 16 хвилин, прийняття рішення. Усього – до 28 хвилин. Приймається така процедура? Приймається. Тоді рухаємося далі.

До слова для представлення кандидата на посаду міністра оборони України запрошується народний депутат України, представник Президента України у Верховній Раді України Галина Олегівна Михайлюк.

Ще раз підкреслюю, представлення кандидата на посаду міністра оборони – це окремий пункт розгляду питання.

Будь ласка, Галино Олегівно.

МИХАЙЛЮК Г.О. Шановні колеги, вашій увазі пропонується подання Президента України про представлення міністра оборони України Хмари Євгенія Леонідовича, бойового офіцера з 20-річним досвідом служби у спецпідрозділах.

За дорученням Президента України з 20 липня 2026 року Євгеній Хмара обіймає посаду заступника Міністра оборони України та тимчасово виконує обов'язки міністра.

Євгеній Леонідович має вищу освіту, яку отримував у профільних навчальних закладах системи безпеки та оборони України, неодноразово проходив підготовку у закордонних навчальних закладах, спеціаліст контртерористичних операцій та безпілотних технологій, брав участь у багатьох визвольних операціях під час повномасштабного вторгнення рф, зокрема визволення Київщини, бойові завдання на Донеччині, а також спецоперації з визволення острова Зміїний.

У 2006 році Євгеній Хмара розпочав службу у загоні спецпризначення «Омега», з 2011 року служив у спецпідрозділі СБУ «Альфа», а з 2023 року очолював Центр спеціальних операцій «А» СБУ. Цей підрозділ стабільно входить до трійки найрезультативніших підрозділів сил оборони України за знищенням ворожої техніки та живої сили противника.

У серпні 2023 року пану Євгенію присвоєно звання бригадного генерала, а в червні 2024 року – генерал-майора. У січні 2026 року Хмара тимчасово виконував тимчасово обов'язки Голови СБУ.

Враховуючи значний реальний досвід управління у стратегічних надзвичайних відповідальних сферах, ґрунтовну обізнаність у питаннях сектору безпеки й оборони, його інноваційних напрямках та розуміння нагальних викликів у цій сфері, вагомий авторитет серед військових, Президент вбачає кандидатуру Євгенія Хмари найбільш відповідною на даний час на посаді очільника оборонного відомства.

Колеги, від імені Президента України прошу підтримати призначення Євгенія Хмари на посаду міністра оборони України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Олегівно, за представлення кандидата.

До слова для виступу запрошується кандидат на посаду міністра оборони України Євгеній Леонідович Хмара.

Будь ласка, Євгенію Леонідовичу, до 4 хвилин.

ХМАРА Є.Л., кандидат на посаду міністра оборони України. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ХМАРА Є.Л. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановні українці! Проти нас веде війну сильний ворог – росія, яка застосовує найбільш підступні і жорсткі методи війни. Ми знаємо про її подальші кроки, мобілізаційні плани, стратегію на осінь і зиму. Тому будемо робити все, аби захистити Україну, максимально зменшити російський потенціал війни та примусити ворога до справедливого миру. Це завдання, яке Верховний Головнокомандувач країни поставив усім нам, тому і важлива синергія всіх рівнів: Президента, парламенту, уряду, Генерального штабу, Міністерства оборони, бойових підрозділів, виробників і партнерів.

Примусити ворога до миру можна лише силою нашого війська, нашими технологічними та асиметричними рішеннями, насамперед постійним оновленням та ефективним застосуванням технологій. Ми стерли дистанції, для об'єктів, які живлять російську війну, більше немає безпечних зон. Ми вперше в історії завдаємо ударів навіть по Сибіру. Російський ОПК, воєнна логістика, паливна інфраструктура, вся економічна база війни ворога – це наші цілі. Діяти потрібно швидко.

Перевагу на фронті ми маємо здобувати завдяки винахідливості і професійності командирів, підготовці воїнів, інноваціям і сучасній зброї. Маємо три ключові рівноцінні за значенням пріоритети: фронт і посилення війська, люди, розвиток оборонної промисловості.

Отже, фронт. Ідеться про перехоплення стратегічної ініціативи в усіх доменах війни: на землі, на морі, у повітрі, в інформаційному просторі. Потреби фронту мають швидко доходити до міністерства, а рішення міністерства до фронту. Війську потрібна зброя: багато, вчасно і саме та, що дає результат. За прозорими процедурами і без зайвої бюрократії закупівлі працюватимуть виключно на фронт і захист України, а не на будь-які окремі інтереси. Тому ми адаптуємо систему забезпечення під темп війни.

Працюємо з союзниками над захистом українського неба від російської балістики. Дякую країнам, які роками підтримують нас.

Особливий фокус – дїпстрайк і мїдлстрайк. Операція щодо Новоросїйська та низка успішних ударів до цього показали силу взаємодїї сил оборони, виробників і державних інституцій. Української зброї буде більше, удари будуть точнішими.

Людський капітал. Життя і здоров'я воїнів – безумовна цінність. Технології потрібні, щоб український захисник мав перевагу, людський ризик був зведений до мінімуму. Моє завдання – спілкуватися безпосередньо з захисниками, чути командирів, чути воїнів, чути поранених. На власному досвіді я знаю, що воїн мотивований тоді, коли відчуває повагу до себе, отримує якісну підготовку і справедливі правила служби.

Розвиток оборонної промисловості. ОПК – це основа нашої сили сьогодні і нашої безпеки на роки вперед. Тому наше завдання – розвивати його і нарощувати виробництво.

Дякую Президенту України за довіру.

Шановні народні депутати, під час війни захист держави – ключовий пріоритет для всієї системи влади. Кожен державний орган має запитувати себе, що він робить в інтересах оборони. У нас спільна боротьба та відповідальність за закінчення війни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання до кандидата на посаду. Нагадую, 1 хвилина – на запитання, 1 хвилина – на відповідь.

Народна депутатка Яцик Юлія Григорівна, позафракційна. Будь ласка.

ЯЦИК Ю.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 79, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, пане кандидате! У мене до вас запитання, пов'язане з вашою військовою посадою, оскільки закон передбачає, що кандидат на посаду міністра оборони України повинен бути цивільною особою. Поясніть, будь ласка, ваш сьогоднішній чинний статус. І якщо ви звільнені з лав Збройних Сил України, то на якій підставі.

Дякую.

ХМАРА Є.Л. Дякую за запитання. Я стою перед вами як цивільна особа. Звільнений відповідно до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (стаття 26 «Звільнення з військової служби») у зв'язку з проведенням організаційних заходів для осіб вищого офіцерського складу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бакумов Олександр Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БАКУМОВ О.С. Шановний пане Голово, прошу передати слово Сергію Козирю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Козир. Будь ласка.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Добрий день, пане Євгенію, кандидате на посаду міністра оборони! Знаємо вас з гарного боку, зустрічалися з вами ще коли ви були керівником спецпідрозділу. Ваша робота дійсно викликає повагу. Хочу наголосити, точно буду підтримувати вашу кандидатуру на посаду міністра.

Наразі звертаюся до вас з таким. Сьогодні ви бачили, що ворог робить з Херсоном, Президент про це публікував пост, і це вже не перший випадок. Тому звертаюся до вас з проханням після вашого призначення провести спільну нараду з керівником військової адміністрації та військовими в тих рамках, які можливі, щоб поліпшити безпекову ситуацію. Тому що там дійсно люди страждають, просто виживають. Прошу звернути на це увагу і першими своїми кроками зробити саме цю нараду, щоб там покращити безпекову ситуацію. Зрозуміло, все не зробимо, але дати гідну відсіч ворогу ми точно можемо.

Дякую.

ХМАРА Є.Л. Дякую. Прохання прийняв до відома, беру в роботу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Совсун Інна Романівна, фракція «Голос». Будь ласка.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Анатоліївна Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Євгенію, вітаємо! Будемо вас підтримувати і допомагати. Одразу застерігаю бути повноцінним міністром оборони, а не лише міністром війни. Оборона передбачає набагато ширший спектр дій, зокрема взаємодію зі стратегічною промисловістю як окремою галуззю.

У мене до вас конкретне запитання. Скажіть приблизно часові рамки, коли буде представлена парламенту позиція щодо контрактів, запроваджених

попереднім міністром, чи будуть вони продовжені, а також реформ ТЦК, мобілізації, СЗЧ, демобілізації. Це те, що найбільше нас хвилює, і те, чого очікує парламент і все суспільство.

І останнє. Хочу звернутися і до Президента, і до членів Ставки, які присутні в парламенті, і до «слуг народу» з проханням встановити мораторій на зміну міністра оборони, щоб дати можливість команді працювати, як мінімум, рік, тому що пів року бавитися з обороною – це коштує для нас всіх дуже дорого і виглядає як диверсія.

Дякую.

ХМАРА Є.Л. Дякую за запитання. Почнемо з мобілізації. Щодо неї має бути прийнято комплексне рішення. Треба розуміти, що перша складова, важлива складова, – це ситуація у війську, достойне ставлення до воїнів, умов проходження служби і ведення бойових дій, а також способи відбору, набору особового складу, екіпірування, тренування, забезпечення озброєнням, здобування досвіду, виконання бойових завдань і відновлення. Від виконання цієї задачі ми рухаємося до плану мобілізації, який прямо залежить від плану і бачення війни. Це має бути сформовано, викристалізовано, і ми разом з Головнокомандувачем, Генеральним штабом все це відпрацьовуємо. Відповідно буде здійснена доповідь Верховному Головнокомандувачу – Президенту України. До розробленого плану буде вивчатися питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ваш час збіг.

Шановні колеги, до слова для співповіді запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександр Михайлович Завітневич. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Відповідно до доручення Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 19 серпня 2026 року розглянув питання щодо призначення Хмари Євгенія Леонідовича на посаду міністра оборони України.

Президент України відповідно до пункту 10 частини першої статті 106 та частини четвертої статті 114 Конституції України вніс до Верховної Ради України подання про призначення Хмари Євгенія Леонідовича на посаду міністра оборони України разом з відповідним проектом постанови Верховної Ради України (№ 15523 від 18.08.2026).

Пропонується відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України призначити Хмару Євгенія Леонідовича на посаду міністра оборони України.

За результатами обговорення комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України підтримати призначення Хмари Євгенія Леонідовича на посаду міністра оборони України та прийняти проєкт постанови № 15523 в цілому. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп. Нагадую, що на це відводиться до 16 хвилин – по 2 хвилини на виступ від кожної фракції і групи, хто бажає виступити.

Слово надається Івченку Вадиму Євгеновичу, фракція «Батьківщина».

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово колезі Власенку Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановний пане кандидате! Я розумію, що до вас зараз буде черга із «жаждущих» і «страждущих», але, думаю, представників фракцій треба послухати.

Дуже часто в цьому сесійному залі звучали слова про те, що під час війни країна не можемо бути без міністра оборони. І це абсолютно правильна позиція. Країна, яка перебуває у війні, коли щодня на міста України летять ракети, не може бути без міністра оборони. Тому, пане кандидате, незважаючи на те, що фракція «Батьківщина» є опозиційною політичною силою, в ситуації війни ми щоразу підтримуємо призначення міністра оборони. І цей раз не буде виключенням, ми підтримаємо вашу кандидатуру на посаду міністра оборони.

Єдине, з чим я хотів би звернутися до вас з цієї трибуни. Розумію, сьогодні формально ви цивільна людина, але за досвідом бойовий генерал, людина, яку поважають ті, хто розуміється на спеціальних та військових операціях. Прохання до вас: покладайтесь на український парламент, у нас дуже фаховий, дуже якісний профільний оборонний комітет. Повірте, фракції українського парламенту завжди підтримують ті запити, які роблять сили оборони і безпеки. Приходьте на засідання фракції, давайте спілкуватися, ми завжди відкриті. Ще раз кажу, ми, незважаючи на те, що є опозиційною політичною силою, підтримуємо всі ініціативи уряду, пов'язані із забезпеченням сил безпеки і оборони. Тому успіхів вам на посаді. Переконаний, ваша кандидатура буде підтримана.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрченко Олександр Миколайович, група «Відновлення України».
Будь ласка.

ЮРЧЕНКО О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Петрович Бурміч. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Звичайно, під час війни є ненормальним те, що Міністерство оборони без очільника. Ненормальним є і те, коли між міністром оборони і Головнокомандувачем є якісь спірні питання, тим більше якщо вони виходять в публічний простір.

Ми всі знаємо, хто не знає, скажу, що операції і військові дії на полі бою здійснює Головнокомандувач, а планує все Генеральний штаб. Завдання міністра оборони – забезпечити вчасно і якісно бойовий комплект, і в тій кількості, в якій потрібно. По-іншому не може бути. Міністр оборони, Генеральний штаб і Головнокомандувач – це єдиний кулак, який має працювати спільно і підвищувати обороноздатність країни.

Ми всі знаємо пана Євгенія Хмару, який з перших днів став на захист держави, особисто планував операції і брав в них участь, про що всі знають. Особисті якості пана Євгенія нам відомі. Його військовий досвід, упевнений, підвищить авторитет армії та обороноздатність країни.

Єдине, хотів би побажати вам, пане Євгенію, не допускати помилок вашого попередника, зокрема публічних суперечок з Генеральним штабом і Головнокомандувачем. Ви – єдиний кулак. І якщо ви взяли обіцянку і зобов'язання зробити реформу в армії, то слово треба тримати. Думаю, вам все вдасться. Депутатська група «Відновлення України» вас підтримуватиме.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович, група «Платформа за життя та мир», передає слово Павленку Юрію Олексійовичу.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Шановний Євгенію Леонідовичу! Насамперед дякуємо вам за службу. Ви дійсно достойний бойовий командир і генерал,

користуєтесь довірою та повагою як своїх підлеглих, так і Збройних Сил загалом. Наша група підтримує подання Президента України про призначення вас міністром оборони.

Ви очолюватимете дане міністерство в надзвичайно відповідальний період. Суспільство, військові, міжнародні партнери очікують не лише продовження роботи міністерства, а й якісно нового рівня управління оборонною галуззю. Перед міністерством сьогодні стоїть ціла низка ключових завдань: по-перше, безумовне забезпечення сил оборони всім необхідним, по-друге, розвиток українського оборонно-промислового комплексу. Україна має більше спиратися на власне виробництво. Дрони, ракети, боєприпаси, засоби РЕБ, бронетехніка – все має виготовлятися в Україні в значно більших обсягах.

Окремим пріоритетом має стати людина у війську. Необхідно переглянути систему грошового забезпечення військовослужбовців. Ми очікуємо від вас в найближчий час пропозицій щодо збільшення грошового забезпечення військовослужбовців.

Ну, і, безсумнівно, пріоритет – справедлива мобілізація, реформа ТЦК і СП. Проблема там не в людях, а в самій системі. Це серйозний виклик перед Міністерством оборони, бо саме на вас покладена тут основна дія. Ми голосуємо за. Бажаємо вам успіхів і нам спільної перемоги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бакунець Павло Андрійович, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановні пане Голово, народні обранці! Шановний пане кандидате! Звичайно, ключовим питанням в часи війни є забезпечення українського фронту. Пане кандидате, як ви правильно сказали, потреби фронту мають швидко доходити до міністерства, а в міністерстві швидко приймати рішення і терміново забезпечувати українського воїна, бо пріоритетом в обороні, українському війську має бути людина, її життя і здоров'я, що є найвищою цінністю. І держава, зокрема Міністерство оборони, мають про це дбати, забезпечуючи всім тих українців, котрі сьогодні вдягнули військову форму і захищають нас з вами. Але їх потрібно і мотивувати. Ви разом з Кабінетом Міністрів маєте знайти відповідні можливості для забезпечення мінімальної поваги до них через виплати.

Попереднім міністром обіцялося, і були розроблені правильні кроки для збереження мотивації українського воїна, щоб дрібні виробники українських дронів мали можливість доступу до оборонного ринку та продажі своєї продукції в державному секторі для оборони. Ці добрі починання попереднього міністра ви маєте обов'язково продовжити, коли вас парламент призначить на посаду міністра оборони.

Депутатська група «Довіра» підтримає вашу кандидатуру на посаду міністра оборони України.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Костенко Роман Васильович, фракція «Голос». Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Нарешті Верховна Рада отримала подання про призначення міністра оборони. Ми всі розуміємо, що воно мало бути раніше, бо втрачаємо час, чого під час війни ми не маємо права робити, тому що він вимірюється не днями чи годинами, а боєздатністю армії і найголовніше і найстрашніше життями наших військовослужбовців.

Міністерство оборони не може працювати в режимі, коли немає міністра оборони, воно завжди має працювати на повну, особливо під час війни. Міністерство має формувати команду, забезпечувати Збройні Сили, робити реформи. До речі, це стосується не тільки Міністерства оборони. Нам потрібно припинити практику, коли наші ключові державні інституції під час війни місяцями очолюють особи у статусі з приставками «в.о.» або «т.в.о.», тому що тимчасові керівники – це тимчасові рішення, а під час війни ми маємо нести повну відповідальність за ті рішення, які ухвалюються. Також ми маємо припинити призначати на посаду людей, які за своїми професійними якостями не відповідають цим посадам і не мають досвіду в роботі.

Євгенію Леонідовичу, ми бажаємо вам успіху. Попереду дуже складна робота. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки готовий вас підтримувати у всіх питаннях, які стосуватимуться зміцнення нашої армії. А ключові кадрові питання завжди повинні мати тільки один показник – як посилиться наша армія тими чи іншими рішеннями.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слинько Дмитро Михайлович, фракція «Слуга народу», передає слово Веніславському Федору Володимировичу.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановний Євгенію Леонідовичу! Сьогодні ми призначаємо міністра оборони країни, яка п'ятий рік перебуває в стані повномасштабної війни. Діяльність Міністерства оборони щодо забезпечення насамперед Збройних Сил, інших складових сектору безпеки і оборони всім необхідним для ефективного протистояння агресору, яким є російська федерація, в умовах війни є надзвичайно важливим завданням. Я переконаний, генерал Хмара цінує життя людей (до речі, військовослужбовці Центру спеціальних операцій «Альфа» завжди акцентували увагу на тому, що керівник центру турбується насамперед про збереження життя і здоров'я

особового складу), на особистому досвіді знає його ціну, знає, як важливо його оберігати і зберігати. Як міністр оборони, думаю, ви будете приділяти максимальну увагу для ефективного забезпечення наших військовослужбовців, їхнього адекватного фінансового, матеріального і соціального забезпечення та повернення поваги до діяльності територіальних центрів комплектування і соціальної підтримки.

Перед вами стоять великі виклики, пов'язані з цивілізованими формами мобілізації, стимулюванням наших військових на всіх рівнях. І ті розмови, які ми з вами мали в Комітеті з питань національної безпеки, оборони та розвідки, коли ви були виконуючим обов'язки міністра оборони, і ті слова, які ви сьогодні сказали під час затвердження вашої кандидатури комітетом, свідчать про те, що ви готові до тісної співпраці. Спільними зусиллями ми зробимо все можливе для того, щоб ви стали ефективним міністром.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Від фракції «Європейська солідарність» Павленко Ростислав Миколайович. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Дякую. Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановний пане Хмара! Наша команда чудово знає ваш великий внесок у знищення ворога, в операцію «Павутина» разом з легендарним генералом Малюком, якого теж звільнили невідомо за що. І, звичайно, сьогодні було б дуже правильно, якби вашу кандидатуру представляв Президент Зеленський, який почув би вулицю, пояснив суспільству свою позицію. Робити Міністерство оборони і бойового генерала заручником цих гнусних ігрищ є неприпустимим.

Ви добре знаєте, як бити по ворогу. Ваша ключова задача – зрозуміти, чим і хто має бити по ворогу. Нашою спільною задачею, колеги, має стати забезпечення Збройних Сил України, саме базове грошове забезпечення, а не подачки і премії, забезпечення зброєю, мобілізація всіх зусиль для посилення нашого військово-промислового комплексу, що потребує відмови від усього популізму, відмови від кешбеків, які ви так щедро голосували, відмови від оцих усіх «єБаків» і усвідомлення того, наскільки важливим сьогодні є бюджет Міністерства оборони.

Шановний пане Хмара, наша команда зареєструвала десятки законопроектів. Це і щодо повернення 40 мільярдів гривень, вкрадених цим

залом у Міністерства оборони, які мають іти на військових, і щодо збільшення базового грошового забезпечення, і щодо обіцяної вже чотирма попередніми міністрами реформи військової служби і терміни служби. Сьогодні ми прийняли дуже важливий законопроект (це вже закон) про наших ампутантів, про госпіталізацію і реабілітацію військових. Це теж наша спільна задача. На наш погляд, в цих умовах парламент повинен мати ключове слово «контроль» над тим, щоб усі закупівлі в міністерстві відбувалися прозоро, щоб там була нульова терпимість...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І завершальний виступ. М'ялик Віктор Ничипорович. Він передає слово Скороход Анні Костянтинівні.

Шановні колеги, після цього будемо голосувати.

СКОРОХОД А.К. Євгенію Леонідовичу, вам буде важко. У вас немає 2,5 мільйона ботів, ви не контролюєте трафіки кол-центрів, у вас немає підтримки у вигляді «соросят», ані медійної, ані фінансової, ви не «Міша 30 відсотків» і не контролюєте ПлейСіті, але ми вас абсолютно і повністю підтримуємо. Перед вами стоять величезні виклики, за які з вас спитають.

Перше. Мобілізація, яка має бути переведена в правове поле без порушення прав людини. Виведіть це питання з-під порядкування Сухопутних військ і підпорядкуйте його Міністерству оборони. «Бусифікації», знущанню і катуванню не місце в демократичній державі.

Друге. Відсутність демобілізації та ротації. Люди не вічні, вони мають розуміти, на який термін вони потрапляють в армію, адже мають вийти із неї не тільки «200», або важким «300».

Третє. Корупція на закупівлях та їх абсолютний провал. Уже є проблеми зі строками реалізації. Але забезпечення армії залежить безпосередньо від вирішення цього питання. Покажіть, що є честь у цій країні, і відкатів не може бути на закупівлях та оборонці.

Четверте. Проблеми з неналежним проведенням ВЛК та комплектація війська людьми, які фізично не здатні виконувати бойові завдання. Візьміть це питання, будь ласка, під свій контроль.

П'яте. Прошу не знищте роботу Центру рекрутингу іноземців, бо це альтернатива на полі бою. Допоможіть, будь ласка, їм функціонувати повноцінно, щоб ми могли берегти своїх людей.

Ви є живим прикладом командира з неймовірними успіхами на полі бою, «Альфи» СБУ, знаєте війну. Ми вас абсолютно підтримуємо, робіть свою справу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Обговорення питання завершено. Переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85, частини четвертої статті 114 Конституції України, статті 9 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про призначення Хмари Є.Л. на посаду Міністра оборони України» ([№ 15523](#)) в цілому.

Колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 312.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Вітаємо! (*Оплески*).

Шановні народні депутати, відповідно до статті 10 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» особа, призначена на посаду члена Кабінету Міністрів України, у день свого призначення перед вступом на посаду складає на пленарному засіданні Верховної Ради України присягу.

Для складення присяги на трибуну запрошується міністр оборони України Євгеній Леонідович Хмара.

Будь ласка.

ХМАРА Є.Л., міністр оборони України. Дякую за довіру (*Оплески*).

Я, Хмара Євгеній Леонідович, усвідомлюючи високу відповідальність члена Кабінету Міністрів України, урочисто присягаю на вірність Українському народові. Зобов'язуюся додержуватися Конституції України та законів України, зміцнювати суверенітет і незалежність України, обстоювати права і свободи людини та громадянина, дбати про добробут Українського народу, сталий демократичний розвиток.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Ще раз вітаємо новопризначених міністрів.

Железняк Ярослав Іванович – з процедури. Будь ласка.

Друзі, працюємо далі. Маємо хороший результат. Але спочатку Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане Голово, зараз паралельно з цим процесом Національне антикорупційне бюро опублікувало досить резонансні, як на мене, деталі, як державний *Sense Bank* використовувався для викупу фігурантів

«Міндічгейту». Нагадаю, державний *Sense Bank* керується Міністерством фінансів і паралельно Національним банком.

Тому прошу провести по черзі два окремих голосування, бо це два посадовці, щодо запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України на завтра на 11:00 Голови Національного банку України Андрія Пишного та міністра фінансів на 10:00 для надання інформації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування першу пропозицію, яку озвучив Железняк Ярослав Іванович. Прошу голосувати.

«За» – 155.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування другу пропозицію Ярослава Івановича, яку він озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Мар'яно Володимирівно, ви теж з процедури? Тільки з процедури, будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В. Колеги, щойно ми пройшли процедуру призначення міністра оборони. Проголосували 312 народних депутатів. Я вітаю. Звичайно, прийдеться працювати. Сподіваюся, це буде уже успішний міністр...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, з процедури, Мар'яно Володимирівно.

БЕЗУГЛА М.В. Залишається тільки сподіватися і працювати далі. Але хочу нагадати, за Умерова було 338 голосів. І ви пам'ятаєте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури, Мар'яно Володимирівно?

БЕЗУГЛА М.В. ...які були наслідки. Тому подивимося, що і як буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу виступати з процедури, а не говорити, що душа бажає.

Шановні колеги, рухаємося далі. Шановні народні депутати, займіть свої місця.

18 серпня 2026 року до Верховної Ради України надійшла заява від народних депутатів України Жупанина Андрія Вікторовича і Шипайла Остапа

Ігоровича про складення ними депутатських повноважень відповідно до статті 81 Конституції України та статті 4 Закону України «Про статус народного депутата України».

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України розглянув зазначені заяви. З цього приводу у Верховній Раді України зареєстровано проєкти постанов: «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Жупанина А.В.» ([№ 15525](#)) і «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Шипайла О.І.» ([№ 15526](#)).

Відповідно до пункту другого частини першої статті 28, статті 31 Регламенту Верховної Ради України...

Колеги, займіть свої місця, бо спочатку нам треба прийняти процедурне рішення про об'єднання обговорення цих питань і розгляд за скороченою процедурою.

Отже ставлю на голосування пропозицію про об'єднання обговорення проєктів постанов № 15525 і № 15526 і розгляд їх за скороченою процедурою. Потрібно 150 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 195.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, слово для доповіді надається голові Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної... (*Шум у залі*). Без виступу від комітету? Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Від фракції «Слуга народу» Ковальчук Олександр Володимирович.

КОВАЛЬЧУК О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Сергію Кальченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Віталійович Кальченко. Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати України! Пропоную колегам по фракції підтримати заяви наших колег народних депутатів Шипайла і Жупанина, відповідно прийняти в цілому проєкти постанов про їх дострокове припинення повноважень, і побажати їм успіхів у діяльності в тих сферах, які вони собі оберуть.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вацак, група «Довіра». Будь ласка.

ВАЦАК Г.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 16, Вінницька область, самовисуванець). Прошу підтримати це голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово Сергію Євтушку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, фракція «Батьківщина» на своєму засіданні вирішила підтримати заяви цих кандидатур. На засіданні регламентного комітету, оскільки я входжу до його складу, у мене була можливість поставити запитання: чому складають повноваження наші колеги в такий непростий і дуже гострий час? Були аргументовані відповіді, тому ми й погодилися підтримати їхні заяви про складення повноважень. Думатимемо, наші колеги будуть ефективними на інших місцях своєї роботи. Вони молоді люди з амбіціями. Я так розумію, в майбутньому ми бачитимемо їх на інших посадах, можливо, у виконавчій гілці влади або державних структурах. Тому нехай їхні заяви – це їхня відповідальність, а наше завдання – підтримати їх. Голосуємо за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершальний виступ. Гончаренко Олексій Олексійович. Після цього будемо голосувати. Запрошую народних депутатів зайняти свої місця.

Олексію Олексійовичу, ваші 2 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Ну що, з цього «Титаніка» вже тікають люди. У принципі, очікувано, всі спостерігають, чим це все завершиться. Думаю, всім притомним людям вже зрозуміло, тому, хто може, намагаються піти. Проте хочу сказати вам, що тут ще є люди, які готові працювати, але ви не даєте їм можливості. Павленко, Сюмар, Фріз мають бути призначені на посади у відповідних комітетах, Левус досі не має можливості працювати в жодному комітеті.

Але взагалі хочу вас привітати. Як кажуть, своїх не здаємо. Мудру вже – ох, Стефанішину – туди ж. Зранку ви приходите, ціла Мудра – заступник Керівника Офісу Президента. З усіх точок зору мудра. На кінець дня Мудрої немає, всіх злили, і всі роблять вигляд, що їх навіть ніхто не знає. На кожному пленарному засіданні я вношу пропозицію про виклик до Верховної Ради

Проніна, але ви не голосуєте. Ми знову чуємо в плівках НАБУ, як Пронін робить «окошечкі», як перевіряти громадян України, які собі автівку купляють. Та з них останнє знімають, перемивають всі кістки: де ви взяли 100 гривень? А тут вона каже: чотири мішки бабла... Мудра каже: там все нормально, і фінмон зробить нам «окошечко», в яке ми всунемо чотири мішки бабла, щоб витягнути Геру, який рік сидить. Це ще й хороша історія для Гери, бо на багатьох інших ваших забили, їх ніхто навіть витягати не хоче, нехай далі сидять. Оце команда! Оце до чого дійшли! І ви знову голосуєте – 312. Даєш більше! Скільки, Володимире Олександровичу, можна вам дати? А можна 1000 голосів від Верховної Ради? А він об вас всіх витирає ноги, як зараз витерли об Мудру, яку піймали. То коли ви вже станете мудрим, господи! *(Шум у залі).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, обговорення питання завершено. Переходимо до прийняття рішення. Займіть, будь ласка, свої місця.

Відповідно до пункту 1 частини другої, частини четвертої статті 81 Конституції України, пункту 1 частини першої статті 4 Закону України «Про статус народного депутата України» ставлю на голосування проєкт Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Жупанина А.В.» ([№ 15525](#)) для прийняття в цілому. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, відповідно до пункту 1 частини другої, частини четвертої статті 81 Конституції України, пункту 1 частини першої статті 4 Закону України «Про статус народного депутата України» ставлю на голосування проєкт Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Шипайла О.І.» ([№ 15526](#)) для прийняття в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 218.

Рішення не прийнято.

Друзі, зайти легше, ніж вийти.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за роботу. Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Продовжуємо працювати заради нашої держави.

Слава Україні!

Прошу зібратися на засідання Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп.